*Пролетары ўсіх краін, яднайцеся!*

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

# ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 37 (6314) | 15 лютага 1939 г., серада | ЦАНА 10 КАП.

# ПАХАВАННЕ Э. Л. САМУЙЛЁНКА

*Жалобны мітынг, прысвечаны памяці пісьменніка-ордэнаносца*

## АСНОЎНАЯ ЭКАНАМІЧНАЯ ЗАДАЧА СССР

Яшчэ напярэдадні Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі Ленін указваў, што пытаннем жыцця або смерці для нашай краіны з'яўляецца — дагнаць і перагнаць найбольш развітыя капіталістычныя краіны ў тэхніка-эканамічных адносінах.

Царская Расія была краінай жабрацкай і адсталай. Вялікая Кастрычніцкая соцыялістычная рэволюцыя вырвала нашу радзіму з ціскоў векавой адсталасці. Перамога соцыялізма ператварыла СССР у магутную індустрыяльную дзяржаву з самай перадавой у свеце соцыялістычнай сельскай гаспадаркай. У найкарацейшы гістарычны тэрмін Совецкі Саюз прайшоў шлях, на які капіталістычныя краіны затрачвалі многія дзесяткі год.

**Па тэмпах гаспадарчага росту** наша краіна пакідае далёка ззаду развіццё капіталістычных краін у самыя бурныя перыяды іх росквіту. Але таварыш Сталін вучыць чотка размічаць **тэмп развіцця і ўзровень развіцця**. Першыя дзве сталінскія пяцігодкі гіганцка ўзнялі гаспадарчы ўзровень СССР. Аднак у выніку таго, што ў мінулым наша краіна была крайне адсталай у эканамічных адносінах, узровень развіцця нашай прамысловасці і цяпер яшчэ значна ніжэй найбольш развітых капіталістычных краін у сэнсе размераў вытворчасці на душу насельніцтва.

У 1911 годзе ў царскай Расіі прыходзілася на душу насельніцтва чыгуну ў чатыры разы менш, чым у Англіі, у пяць з лішнім раз менш, чым у Германіі, у 7 раз менш, чым у Бельгіі, амаль у 10 раз менш, чым у Злучаных Штатах Амерыкі. А к канцу другой пяцігодкі ў СССР прыходзілася на душу насельніцтва чыгуну ў два з лішнім раза менш, чым у Англіі і Францыі, у два з палавінай раза менш, чым у Германіі, у тры раза менш, чым у Злучаных Штатах Амерыкі.

Наша краіна ўсё яшчэ адстае ад найбольш развітых капіталістычных краін па размерах вытворчасці на душу насельніцтва электраэнергіі, сталі, каменнага вугалю, а таксама такіх прамысловых тавараў, як тканіны, папера, мыла і некаторыя іншыя.

У тэзісах даклада тав. Молатава на XVIII з'ездзе ВКП(б) пастаўлена практычна ва ўвесь рост асноўная эканамічная задача СССР: **«Дагнаць і перагнаць таксама ў эканамічных адносінах найбольш развітыя капіталістычныя краіны Еўропы і Злучаныя Штаты Амерыкі».**

Практычная пастаноўка гэтай задачы стала магчымай цяпер, калі Совецкі Саюз закончыў у асноўным тэхнічную рэканструкцыю народнай гаспадаркі і па ўзроўню тэхнікі вытворчасці ў прамысловасці і сельскай гаспадарцы стаіць наперадзе любой капіталістычнай краіны Еўропы.

Сталінскія пяцігодкі ўзброілі працу рабочага і калгасніка магутнай перадавой тэхнікай. Звыш чатырох пятых усёй прамысловай прадукцыі к канцу другой пяцігодкі зроблена на новых прадпрыемствах, пабудаваных або поўнасцю рэканструіраваных за годы сталінскіх пяцігодак. Гэта — прадпрыемствы, абсталяваныя самымі новымі, самымі дасканалымі машынамі і станкамі, якія ў капіталістычных краінах Еўропы маюць толькі нямногія заводы і фабрыкі.

Наша соцыялістычнае земляробства ўзброена магутнай перадавой тэхнікай непараўнальна ў большай ступені, чым сельская гаспадарка любой капіталістычнай краіны Еўропы. Па абсалютнай колькаснасці трактарнага парка мы адстаем толькі ад Злучаных Штатаў Амерыкі, але затое кожны трактар на соцыялістычных палях выконвае работу значна большага аб'ёма, чым робіць трактар ва ўмовах капіталістычнай гаспадаркі, абмежаванай цеснымі рамкамі прыватнай уласнасці. Колькасць камбайнаў у СССР пераўзыходзіць іх лік у любой капіталістычнай краіне, у тым ліку і ў Злучаных Штатах Амерыкі.

**Дагнаць і перагнаць таксама ў эканамічных адносінах найбольш развітыя капіталістычныя краіны Еўропы і Злучаныя Штаты Амерыкі,** — значыць вывесці нашу краіну на шырокі шлях соцыялістычнага багацця, на шлях далейшага, яшчэ больш гіганцкага росквіту прадукцыйных сіл. Цяпер, калі праца совецкіх людзей узброена самай перадавой, самай магутнай тэхнікай, задача заключаецца ў тым, каб забяспечыць **высокую, дастойную соцыялістычнага грамадства, прадукцыйнасць працы.**

У трэцяй сталінскай пяцігодцы наша радзіма ўступіла ў новую паласу развіцця, у паласу **завяршэння будаўніцтва бяскласавага соцыялістычнага грамадства і паступовага пераходу ад соцыялізма к комунізму.**

Бліскучыя ітогі другой пяцігодкі, грандыёзныя перспектывы трэцяй пяцігодкі нараджаюць новы прыліў бадзёрасці і ўпэўненасці, нараджаюць велізарны вытворчы ўздым у рабочых, сялян, інтэлігенцыі СССР.

Усе ключы да вырашэння асноўнай эканамічнай задачы СССР — у нашых уласных руках. Радзіма наша казачна багата ўсім, што неабходна для поўнага росквіту сіл комунізма. Стаханаўская праца ўсё ў большай меры ставіць на службу соцыялізма незлічоныя скарбніцы нэтраў, магутнасць вытворчага апарата СССР.

Любая галіна нашай гаспадаркі, любая галіна нашай прамысловасці валодае значнымі нескарыстоўваемымі рэзервамі—вытворчых магутнасцей, сыравіны, рабочай сілы. Ліквідаваць да канца ўсе страты, ажывіць ляжачыя марна каштоўнасці — значыць даць дадаткова краіне мільёны тон прадукцыі.

Перадз'ездаўскае спаборніцтва шматлікімі слаўнымі справамі паказвае канкрэтныя, практычныя шляхі, на якіх будзе дасягнута рашэнне асноўнай эканамічнай задачы СССР. Творчая ініцыятыва перадавікоў нараджае тысячы тон металу і вугалю, сотні тысяч метраў тканін звыш плана. Так, напрыклад, за першую дэкаду лютага буйнейшы ў краіне вугальны камбінат «Сталинуголь» у Данбасе здабываў штосутачна 1.767 тон вугалю звыш плана. Ініцыятары перадз'ездаўскага спаборніцтва ў Растоўскай вобласці — лістапракатчыкі Таганрогскага металургічнага завода імені Андрэева выканалі план першай дэкады лютага амаль на 111 проц. У гэтых прыкладах, лік якіх множыцца з кожным днём, — пачатак новага творчага ўздыму мас, маючага перад сабой бліскучыя перспектывы!

Рашэнне асноўнай эканамічнай задачы СССР патрабуе:

«а) жывой аператыўнасці і дзелавітасці гаспадарчага кіраўніцтва, сканцэнтравання работы кіраўнікоў на правільным падборы кадраў, на штодзённай фактычнай праверцы выканання ўстаноўленых партыяй і ўрадам заданняў;

б) правільнай арганізацыі заработнай платы рабочых, майстраў і інжынерна-тэхнічных работнікаў, з належным матэрыяльным заахвочваннем росту прадукцыйнасці працы;

в) разгортвання соцыялістычнага спаборніцтва і стаханаўскага руху з забеспячэннем у прадпрыемствах, установах і ў калгасах моцнай працоўнай дысцыпліны і высокай прадукцыйнасці працы ўсіх працоўных». (З тэзісаў даклада таварыша В. Молатава на XVIII з'ездзе ВКП(б).

Рашэнне велічнай гістарычнай задачы — дагнаць і перагнаць найбольш развітыя краіны капіталізма і ў эканамічных адносінах — прад'яўляе вялікія патрабаванні да совецкай **навукі і тэхнікі.** Тэхнічная мысль павінна забіць крыніцай! Смелае наватарства, ломка ўстарэўшых, нягодных традыцый, стаўшых тормазам для руху наперад, сістэматычнае ўнядрэнне ўсіх дасягненняў творчай навуковай мыслі ў вытворчасць, у практыку соцыялістычнай індустрыі, транспарта, сельскай гаспадаркі — такавы тыя ўздзячныя і благародныя задачы, якія стаяць у трэцяй сталінскай пяцігодцы перад людзьмі навукі і тэхнікі.

Пад сцягам бяссмертнага, неперамożнага вучэння Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна асноўная эканамічная задача СССР будзе канчаткова рашана на працягу бліжэйшага перыяда часу! Пераможнае выкананне трэцяй сталінскай пяцігодкі будзе азначаць новы гіганцкі крок к поўнаму таржаству комунізма.

**(Перадавы артыкул «ПРАВДЫ»).**

## ДА ВЕДАМА ДЭЛЕГАТАЎ 2-й МЕНСКАЙ АБЛАСНОЙ ПАРТЫЙНАЙ КАНФЕРЭНЦЫІ

20 лютага, у 12 гадзін дня, у вялікай зале Дома партактыва (уваход з вуліцы Карла Маркса) адкрываецца 2-я Менская абласная канферэнцыя КП(б)Б.

**Парадак дня:**

1. Абмеркаванне тэзісаў даклада таварыша Молатава на XVIII з'ездзе ВКП(б) — Трэці пяцігадовы план развіцця народнай гаспадаркі СССР.

2. Абмеркаванне тэзісаў даклада таварыша Жданава на XVIII з'ездзе ВКП(б) — Змяненні ў статуце ВКП(б).

3. Выбары дэлегатаў на XVIII з'езд ВКП(б).

Выдача дэлегатам часовых пасведчанняў праводзіцца ў Доме партактыва (Малая зала, уваход з вуліцы Энгельса) з 18 лютага з 10 г. раніцы да 12 г. ночы, а 20 лютага — з 8 г. раніцы да 12 гадзін дня.

**Сакратар Менскага абкома КП(б)Б МАТВЕЕЎ.**

## ПРАМОВА тав. А. МАТВЕЕВА

(Сакратар Менскага абкома КП(б)Б)

Таварышы! 12 лютага 1939 года на 32-м годзе жыцця памёр пасля цяжкай хваробы таленавіты пісьменнік-ордэнаносец Эдуард Людвігавіч Самуйлёнак.

Горача любячы нашу радзіму, яе верны сын, выхаваны комсамолам і комуністычнай партыяй, Эдуард Людвігавіч Самуйлёнак ўсё сваё жыццё шоў у беларускую совецкую літаратуру і аддаў ёй сваё кароткае жыццё. Усе свае сілы і здольнасці Эдуард Самуйлёнак аддаў на карысць совецкага народа, на карысць вялікай партыі Леніна—Сталіна.

У 17-гадовым узросце Самуйлёнак уступае ў Ленінскі комсамол і ўжо там праводзіць вялікую арганізацыйную і культурную работу.

К гэтаму-ж часу адносяцца і яго першыя літаратурныя пачынанні. У 1928 годзе ў полацкай акруговай газеце з'явілася яго паэма пра партызан і навелы.

За невялікі час сваёй літаратурнай дзейнасці Самуйлёнак абагаціў беларускую совецкую літаратуру творамі, якія любіць наш чытач, якія сталі слаўнай і гордасцю нашай совецкай літаратуры.

Самуйлёнак першы ў беларускай літаратуры напісаў твор аб вялікім грузінскім народзе.

У рамане «Будучыня» Самуйлёнак з вялікай праўдзівасцю і мастацкай яркасцю паказаў ролю вялікага Сталіна ў барацьбе за перамогу соцыялістычнай рэвалюцыі і барацьбу грузінскага народа супроць эндэкаў-меншавікоў.

У асобе Эдуарда Людвігавіча Самуйлёнка мы страцілі палкага агітатара і прапагандыста ідэй комунізма і братняй дружбы народаў многанацыянальнага Совецкага Саюза.

У асобе Эдуарда Людвігавіча мы страцілі таленавітага пісьменніка, поўнага сіл, энергіі, поўнага смелых творчых замыслаў.

Партыя і Урад высока ацанілі заслугі Эдуарда Людвігавіча. 31 студзеня 1939 года Указам Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ён узнагароджаны ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга.

Атрымаўшы радасную вестку аб узнагароджанні, Самуйлёнак пісаў:

«Выказваю сваю радасць і падзяку за высокую ўзнагароду, якой удастоілі мяне партыя і Урад. Гэта высокая ацэнка маёй работы.

У дні падрыхтоўкі да гістарычнага XVIII з'езда нашай любімай комуністычнай партыі, калі совецкая краіна падводзіць вынікі вялікіх перамог соцыялізма, я заяўляю, што аддам усе свае сілы і здольнасці пісьменніка на карысць маёй горача любімай радзімы».

Выдатныя творы таварыша Самуйлёнка, апяваючыя перамогі соцыялізма, перамогі нашай цудоўнай радзімы, астануцца назаўсёды ў памяці беларускага народа.

## АПОШНІ ШЛЯХ

Учора працоўныя сталіцы БССР правodзілі ў апошні шлях таленавітага беларускага совецкага пісьменніка Эдуарда Самуйлёнка.

З самай раніцы у Дом пісьменніка бясконцым патокам ішлі рабочыя, служачыя, студэнты, школьнікі.

15 гадзін. Перад Домам пісьменніка сабраўся многатысячны натоўп прышоўшых на пахаванне. З залы выносяцца адзін за адным вянкі. Заціхаюць гукі жалобнай музыкі. Старшыня СНК БССР тав. Кісялёў, загадчык культасветаддзела ЦК КП(б)Б тав. Эйдзінаў, сакратар Менскага абкома КП(б)Б тав. Матвееў, сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР тав. Папкоў, пісьменнікі-ордэнаносцы Янка Купала, Якуб Колас, Змітрок Бядуля, Пятрусь Броўка, Пятро Глебка выносяць труну з целам Эдуарда Самуйлёнка.

Жалобная працэсія ціха рушыць па Совецкай вуліцы. Працэсія спыняецца ля свежа вырытай магілы на ваенных могілках. Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР тав. Папкоў абвяшчае жалобны мітынг адкрытым. Ён прадастаўляе слова сакратару Менскага абкома КП(б)Б тав. Матвееву. Ад імені ЦК КП(б)Б, СНК БССР і Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР тав. Матвееў выказвае глыбокі смутак з поваду заўчаснай смерці аднаго з лепшых беларускіх совецкіх пісьменнікаў—ордэнаносца Эдуарда Самуйлёнка.

З глыбокай цяплынёй чытае над свежай магілай свой верш «Памяці Эдуарда Самуйлёнка» народны паэт БССР Янка Купала.

Беларускі паэт-ордэнаносец Пятро Глебка гаворыць ад імені Саюза совецкіх пісьменнікаў БССР. Яго прамова прасякнута любоўю і пашанай да таварыша і друга, які ўвесь свой талент, усё жыццё аддаў народу.

З кароткай прачуленай прамовай выступае рабочы менскага станкабудаўнічага завода імені Кірава тав. Тыліндус.

Заслужаны артыст рэспублікі тав. Рахленка выказвае пачуцці жалю і смутку ад імені работнікаў беларускага совецкага мастацтва.

Мітынг скончан. Жалобныя мелодыі аркестра змяняюцца магутнымі гукамі «Інтэрнацыянала». Родныя і блізкія Эдуарда Самуйлёнка ў апошні раз развітваюцца з яго прахам. Тысячы людзей маўкліва шлюць любімаму пісьменніку Эдуарду Самуйлёнку сваё апошняе «Бывай!».

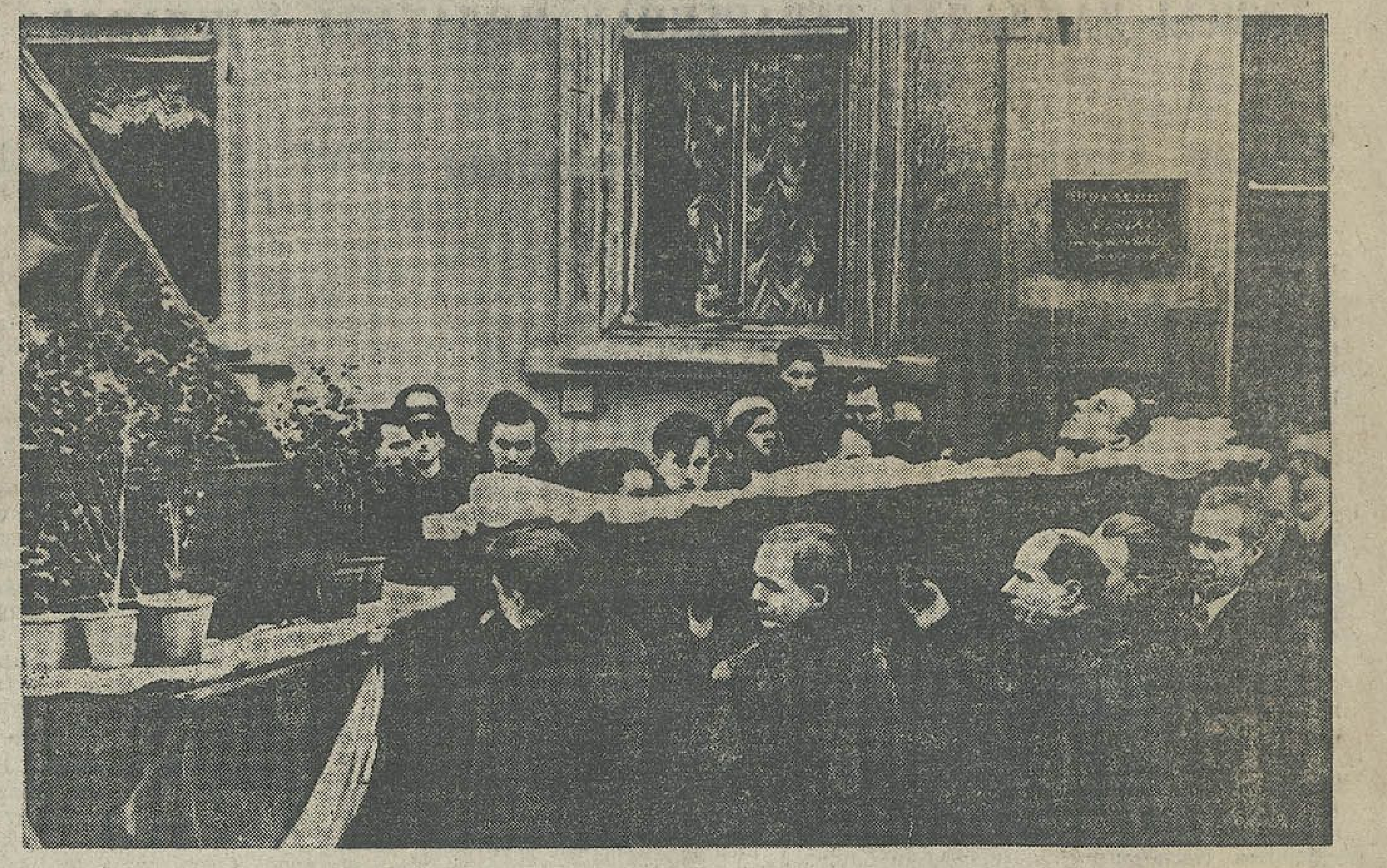

Вынас труны з целам Э. Л. Самуйлёнка з Дома пісьменнікаў. На пярэднім плане народныя паэты БССР ордэнаносцы Янка Купала і Якуб Колас. Фото Л. Мазелева (Фотахроніка БЕЛТА).

## Прамова тав. П. ГЛЕБКІ

*(Паэт-ордэнаносец)*

Таварышы, мы стаім над адкрытай магілай нашага блізкага друга і любімага таварыша. Мы праводзім у апошняе падарожжа і развітваемся з дастойным сынам нашай радзімы. Мы аддаем апошні доўг і пашану таму, каго мы так горача любілі і шчыра паважалі. Мы перадаем зямлі прах чалавека, які гэтак прагна любіў усё жывое...

Бязлітасная смерць навек адлучыла ад нас высока-благароднага чалавека і пісьменніка вялікага таленту Эдуарда Людвігавіча Самуйлёнка. Цяжкая невыказная страта горкім смуткам агарнула нашы сэрцы, сэрцы яго таварышаў і равеснікаў, сэрцы яго шматлікіх чытачоў. Кожны з прысутных тут ведае, што страціла беларуская совецкая літаратура ў асобе Эдуарда Самуйлёнка. Яна страціла аднаго з самых яркіх і самых плённых сваіх творцоў, страціла яго ў росквіце творчых сіл і таленту, страціла пісьменніка высокай прынцыповасці, страснасці і крыштальнай чэснасці.

Сын чорнарабочага, узняты з народных глыбінь, выхаваны і выведзены на шырокую дарогу творчасці ленінска-сталінскай партыяй, Эдуард Самуйлёнак спалучаў у сабе лепшыя рысы нашага совецкага чалавека, грамадзяніна і пісьменніка. Ён быў дастойным сынам свайго вялікага народа. Праўдзівы і працавіты, беззаветна адданы справе комунізма, поўны лютай ненавісці да ворагаў і самай чалавечнай любві да свайго народа, жыццёрадасны і тэмпераментны, дабратліва-насмешлівы і сардэчны, верны дружбе і сяброўству — такім паўстае перад намі адухатвораны вобліκ Эдуарда Самуйлёнка. Ва ўсім яго жыцці і дзейнасці не было нічога такога, у чым-бы ён не мог адкрыта і ясна прызнацца перад усімі. Ён смела стане перад судом сучаснікаў і патомкаў, як крыштальна чэсны чалавек і тварэц. Гэтым ён заваяваў сабе нашу агульную сардэчную любасць і шчырую пашану.

Ісціну высокіх слоў аб чалавечым прызначэнні і дастоінстве, аб чалавечай гордасці, якія Эдуард Самуйлёнак нязменна спавяшчаў у сваіх творах, ён таксама нязменна сцвярджаў сваім уласным жыццём. Адзін беларускі паэт, якога такім-жа маладым скасіла тая-ж няшчадная хвароба, пісаў незадоўга да сваёй смерці:

> Будзь-жа, век малады,
> Поўны светлымі днямі!
> Пралятайце гады
> Залатымі агнямі.

Здаецца, што гэтыя словы былі дэвізам, пад якім Эдуард Самуйлёнак дажываў свае апошнія месяцы. Яму нехапала часу, ён працаваў і працаваў. Ужо знясілены цяжкай хваробай, літаральна на смяротнай пасцелі, ён пісаў п'есу «Пагібель воўка», ён думаў над новымі творчымі планамі, ён гарэў новымі замысламі. Эдуард Самуйлёнак заўсёды працаваў і тварыў нястомна і прагна, так як ён прагна імкнуўся жыць. Апошнія кроплі свайго жыцця ён пераліваў у свае творы. Яго светлая чыстая душа жыве ў яго ясных і празрыстых тварэннях. Самуйлёнак валодаў тым, што адно дае сэнс і жыццё мастацкаму твору, ён валодаў велізарнай любасцю да жыцця і чалавека.

І ўсё, чым была багата незвычайная натура самога пісьменніка, знайшло сваё адлюстраванне ў яго творчасці. Яго творчасць — гэта самы верны адбітак, самы праўдзівы здымак з яго вобліка, як чалавека і грамадзяніна. Эдуард Самуйлёнак быў ясны і чысты, — і гэтай яснай празрыстасцю свецяцца яго творы.

Эдуард Самуйлёнак любіў зямлю і прыроду, — і свежым пахам лясоў, паэзіяй квітнеючай зямлі вее ад яго твораў. Эдуард Самуйлёнак не выносіў нікчэмнага і пошлага, і ён кляйміў яго ў сваіх творах, змагаючыся за высокае мастацтва соцыялізма. Эдуард Самуйлёнак усёй сваёй істотай ненавідзеў ворагаў соцыялізма, — і ён няшчадна зрываў з іх маскі, кляйміў і грамíў іх у сваіх творах. Эдуард Самуйлёнак любіў людзей, свой народ, сваю радзіму, — і глыбокім патрыятызмам, глыбокім, самым чалавечным, совецкім гуманізмам пранікнута кожнае яго слова.

Эдуард Самуйлёнак па праву насіў высокую сталінскую назву інжынера чалавечых душ. Ён прагна вывучаў і добра ведаў наша жыццё, ён глыбока пранікаў у псіхалогію людзей, у іхнія душы.

За сваю беззаветную работу ў славу нашай радзімы, у славу вялікай партыі Леніна — Сталіна, Эдуард Самуйлёнак узнагароджаны ордэнам Працоўнага Чырвонага сцяга. Эдуард Самуйлёнак заслужыў гэтую высокую ацэнку, якую даў яго творчасці народ. Раманы Эдуарда Самуйлёнка «Будучыня» і «Тэорыя Каленбрун», п'есы «Пагібель воўка» і «Сержант Дроб», яго аповесці і апавяданні — усё, што ён напісаў за сваё кароткае жыццё, узвышаюцца над яго заўчаснай магілай манументальным помнікам. Усведамленне гэтага служыць кропляй уцехі ў нашым бязмежным горы. Смерць не здолела цалкам забраць ад нас Эдуарда Самуйлёнка. Сучаснікам і патомкам астаўся крыштальны дар яго душы і сэрца — яго высокамастацкія творы.

Спакойна-ж спі, наш дарагі друг і брат, ты з намі, ты сярод нас. Тваё жывое сэрца пад ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга б'ецца ў тваіх кнігах. Памяць аб табе будзе жыць у думках і сэрцах народа.

Няхай гэты жвір, які мы сыплем на тваю свежую магілу, будзе лёгкім для цябе, як лёгка ты ўзлятаў да мастацкіх вышынь, да ўсяго светлага і сонечнага.

Бывай, наш добры і дарагі Эдуард! Спакой і мір твайму праху і вечная слава тваім творам!

## Прамова тав. М. ТЫЛІНДУСА

*(Стаханавец менскага станкабудаўнічага завода імені Кірава)*

Таварышы, пачуццё горычы і болю выклікае дачасная смерць аднаго з таленавіцейшых беларускіх пісьменнікаў — Эдуарда Самуйлёнка. Сваёй творчасцю Эдуард славіў веліч нашай соцыялістычнай рэчаіснасці.

Творы Эдуарда Самуйлёнка карыстаюцца вялікай папулярнасцю і любоўю сярод чытачоў - стаханаўцаў, інжынерна-тэхнічных работнікаў, сярод усіх рабочых і служачых завода імені Кірава.

Кнігі Самуйлёнка «Тэорыя Каленбрун», «Дачка эскадрона», «Будучыня» заўсёды на руках у чытачоў.

Глыбокая шчырасць, прастата і яснасць творчасці Эдуарда Самуйлёнка захапляюць чытачоў.

Совецкі ўрад высока ацаніў заслугі пісьменніка, узнагародзіўшы яго ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга.

Бывай, дарагі друг, твае мастацкія творы будуць жыць доўга.

Вялікі совецкі народ ніколі цябе не забудзе. Ты будзеш жыць заўсёды ў сэрцах велізарнай арміі чытачоў.

Беларускі народ ніколі не забудзе свайго выдатнага пісьменніка. Светлы вобраз Эдуарда Самуйлёнка назаўсёды астанецца ў памяці ўсіх працоўных нашай рэспублікі.

## Прамова заслужанага артыста БССР тав. Л. РАХЛЕНКА

Таварышы, перастала біцца гарачае сэрца 32-гадовага пісьменніка-ордэнаносца Эдуарда Самуйлёнка.

Неяк не верыцца, не хочацца верыць, што ў наша новае сонечнае соцыялістычнае жыццё можа так жорстка, так няўмольна прысці смерць і вырваць з нашай соцыялістычнай сям'і яе выдатнага 32-гадовага прадстаўніка ў самым росквіце сваіх творчых сіл, таленту і майстэрства.

Вялікі наш смутак. Ушоў з жыцця таленавіты, натхнёны, прынцыповы совецкі мастак, які даў-бы нашаму народу яшчэ многа і многа глыбокаідэйных, мастацкіх твораў, якія-б служылі вялікай справе комуністычнага выхавання чалавецтва.

Апошнія поўгода Эдуард Самуйлёнак, не гледзячы на цяжкую хваробу, пісаў для нашага тэатра п'есу «Пагібель воўка». І ён напісаў яе. Яна з'яўляецца адной з лепшых п'ес совецкай драматургіі, напісаных за апошнія годы. П'еса гэта гаворыць аб новым, шчаслівым жыцці свабоднага беларускага народа, аб слаўных пагранічніках, свята абараняючых соцыялістычныя рубяжы нашай радзімы.

Апошні месяц, ужо лежачы ў пасцелі, ён упорна, настойліва думаў і працаваў над паляпшэннем некаторых месц п'есы і яе вобразаў. Ён моцна трымаў пяро ў руках, ён не хацеў расставацца з ім.

Наш тэатр зараз працуе над гэтай п'есай. Мы пакажам яе таксама ў Маскве ў дэкаду беларускага совецкага мастацтва.

Цяжка, балюча адчуваць, што аўтар не дажыў да дня прэм'еры. Калі ён працаваў над п'есай, калі чытаў нам асобныя карціны, кавалкі, у яго вачах свяціўся сапраўдны творчы агонь таленавітага натхнёнага мастака.

Незадоўга да смерці ён задумаў новую п'есу. Гадзінамі нястомна гаварыў ён аб гэтай п'есе, аб яе тэме, сюжэце і вобразах. Ён гаварыў: «Вось закончу «Пагібель воўка», паеду ў Крым, пачну там другую частку рамана «Будучыня» і адначасова буду пісаць новую п'есу. Прыязджайце да мяне ў Крым, будзем гутарыць, спрачацца, марыць і чытаць».

Ён задумаў цікавую новую п'есу на вялікую хвалюючую тэму, на тэму аб таржастве совецкага гуманізма. Ім быў ужо дакладна распрацаван сюжэт гэтай п'есы.

Таварышы, тут, побач з гэтай свежай магілай Эдуарда Самуйлёнка, знаходзіцца магіла таленавітага і любімага артыста беларускага народа, заслужанага артыста БССР Уладзіміра Нікалаевіча Крыловіча, які ў 42-гадовым узросце памёр ад рака печані.

І вось зараз мы назаўсёды развітваемся з таленавітым маладым пісьменнікам Эдуардам Самуйлёнкам, які памёр ад туберкулёза. Хочацца верыць, што блізкі той час, калі вызваленае і свабоднае чалавецтва зямнога шара знойдзе сродкі, каб назаўсёды знішчыць бацылы гэтых праклятых хвароб.

Бывай, дарагі таварыш. Лепшым помнікам на тваю дачасную магілу будзе наша натхнёная жыватворчая праца на карысць нашага вялікага соцыялістычнага грамадства.

Ты з намі, у нашых думках і сэрцах. Ты з намі на нашых рэпетыцыях, ты жывеш у кожнай часцінцы сваіх вобразаў. Твой твор мы дастойна прадставім народу.

Мір праху твайму.

# ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

## КОМУНІСТЫ З ВЯЛІКАЙ АКТЫЎНАСЦЮ АБМЯРКОЎВАЮЦЬ ТЭЗІСЫ ДАКЛАДАЎ ТАВАРЫШАЎ МОЛАТАВА І ЖДАНАВА

### Зорка ахоўваць совецкія граніцы

(Раённы партыйны сход)

ЧАШНІКІ. (Спец. кар. «Звязды»). У ліку акупіраваных немцамі раёнаў Беларусі ў 1918 годзе быў і Чашніцкі раён. Нямецкія варвары расстрэльвалі невіноўных людзей, збівалі сотні працоўных, гвалтавалі жанчын, спальвалі і руйнавалі вёскі.

Цяпер пагранічны Чашніцкі раён не пазнаць. За годы сталінскіх пяцігодак на месцы зруйнаваных вёсак выраслі выдатныя калгасы, у якіх тысячы працоўных жывуць радасным, шчаслівым жыццём. Трактары трох машынна-трактарных станцый апрацоўваюць калгасныя палі. Даходнасць калгасаў у параўнанні з 1934 годам павялічылася ў 3—4 разы, калгаснікі ўдосталь забяспечаны хлебам, прадуктамі. Многія калгаснікі набылі нікеляваныя ложкі, шафы, буфеты, патэфоны і іншыя каштоўныя рэчы.

Рэканструіравана папяровая фабрыка «Чырвоная зорка», пры ёй будуецца электрастанцыя. У раёнэ ля Лукамльскага возера праектуецца будаўніцтва гідраэлектрастанцыі, на што будзе зрасходвана каля 1 мільёна рублёў. З года ў год расце культура. У раёне вялікая колькасць пачатковых, сярэдніх і ніжэй сярэдніх школ, больніц, дзесяткі дамоў соцкультуры і іншых культурных устаноў.

Абмяркоўваючы на раённым партыйным сходзе тэзісы дакладаў таварышаў Молатава і Жданава, адзначаючы вялікія перамогі соцыялізма ў нашай краіне, атрыманыя пад кіраўніцтвам вялікай партыі Леніна—Сталіна, комуністы спыняліся і на поспехах свайго раёна. Выступаючыя з захапленнем адзначалі грандыёзнасць плана трэцяй сталінскай пяцігодкі. Асобныя таварышы ўносілі дадаткі і заўвагі да тэзісаў.

Комуніст тав. Баячэнка ў сваім выступленні прапанаваў, каб у трэцяй пяцігодцы тэлефанізаваць і радыёфікаваць усе калгасы, а таксама ўключыць у тэзісы пункт аб абавязковым лесанасаджэнні і развіцці садоўніцтва.

— Наша краіна і, у прыватнасці Беларусь,—гаварыў тав. Кацман, — мае многа прыродных багаццяў, як торф і інш., якія неабходна шырока скарыстоўваць у якасці ўгнаенняў і паліва.

Абмяркоўваючы тэзісы даклада таварыша Жданава, комуністы аднадушна віталі адмену катэгорый пры прыёме ў партыю.

— Я была калгасніцай,—гаворыць тав. Баркевіч. Калі-ж мяне вылучылі старшынёй сельсовета, то прыйшлося ўступаць у партыю па чацвертай катэгорыі, што ўскладняла атрыманне рэкамендацый. Цяпер-жа ўступленне ў партыю для перадавых людзей значна спрашчаецца.

Тав. Шабека прапануе, каб у статут партыі быў уключан пункт аб абавязковай рэкамендацыі камітэта комсамола для ўступаючых у партыю комсамольцаў і каб гэта рэкамендацыя прыроўнівалася да адной рэкамендацыі члена партыі.

Комуністы тт. Мітчанка і Юркоў унеслі прапанову не даваць магчымасці ўступаць у ВКП(б) выхадцам з іншых партый. Гэтую прапанову яны абгрунтоўвалі тым, што, як паказвала жыццё, большасць выхадцаў з контррэволюцыйных партый — меншавікоў, эсэраў, бундаўцаў і інш., уступіўшы ў ВКП(б), увесь час двурушнічалі, абманвалі партыю і аказваліся заядлымі ворагамі народа.

Тав. Фралоў прапануе, каб пункт тэзісаў даклада таварыша Жданава, дзе гаворыцца аб павышэнні ролі адказнасці пярвічных вытворчых партыйных арганізацый калгасаў, соўгасаў, дапоўніць словамі: і партарганізацый совецкіх устаноў. Другая яго прапанова—прад'яўляць большыя патрабаванні да кіруючых партыйных работнікаў, каб узровень тэарэтычных ведаў іх быў высокім.

З прысутнічаўшых на сходзе 130 чалавек у спрэчках выступіла 44. Усе выступленні комуністаў былі прасякнуты гарачым патрыятызмам да сваёй радзімы, імкненнем па-большэвіцку змагацца за паспяховае выкананне вялікіх планаў трэцяй сталінскай пяцігодкі.

У прынятай рэзалюцыі сход аднадушна адобрыў тэзісы дакладаў таварышаў Молатава і Жданава.

— Мы, большэвікі пагранічнага раёна, — гаворыцца ў рэзалюцыі,—запэўняем партыю, урад, вялікага Сталіна, што яшчэ вышэй падымем сваю рэволюцыйную пільнасць, як зрэнку вока будзем ахоўваць граніцы вялікай краіны соцыялізма.

З. ЛАРЫСАЎ.

### ПАЧУЦЦІ РАДАСЦІ І ГОРДАСЦІ

ОРША. (Спец. кар. «Звязды»). У большасці пярвічных партыйных арганізацый раёна закончыліся сходы па абмеркаванню тэзісаў дакладаў таварышаў Молатава і Жданава на XVIII з'ездзе ВКП(б). Сходы прайшлі пры выключнай палітычнай актыўнасці комуністаў. На механічным заводзе «Чырвоны барацьбіт» з прысутных на партыйным сходзе 11 комуністаў выказалася 10. Пры такой-жа актыўнасці праходзілі сходы ў дзесяці партыйных арганізацыях чыгуначнага вузла і пярвічных партарганізацыях Смальянскага і Крапівенскага сельсоветаў. Кожны выступаючы выказваў пачуцці радасці за поспехі, атрыманыя ў нашай краіне на ўсіх участках соцыялістычнага будаўніцтва пад кіраўніцтвам партыі большэвікоў і яе мудрага правадыра — вялікага Сталіна.

У буйнейшай партарганізацыі Белдрэса імені Сталіна пры абмеркаванні тэзісаў даклада таварыша Молатава першым узяў слова галоўны інжынер тав. Гурычаў. Спыніўшыся на дасягненнях нашай краіны за годы сталінскіх пяцігодак, тав. Гурычаў указаў, што развіццё электрастанцый у нашай краіне адстае ад бурнага росту прамысловасці. Ён прапанаваў пабудаваць у трэцяй пяцігодцы электрастанцыі ў Віцебску, Магілеве і на Васілевіцкіх балотах, якія-б у дастатковай колькасці забяспечылі патрэбнасці прамысловасці і сельскай гаспадаркі Беларусі.

Выступіўшы комуніст-інжынер тав. Касцянок унёс прапанову аб пабудове малых электрастанцый на рэках БССР, а тт. Уладзіміраў, Зазыба, Страганаў прапанавалі арганізаваць у БССР навуковую ўстанову па падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў для электрапрамысловасці.

Абмеркаваўшы тэзісы даклада таварыша Жданава, комуністы партарганізацыі Промгандлю тт. Траскоўскі, Марчак, Захан і Доўгі ўнеслі прапанову аб скасаванні групы спачуваючых.

У прынятых на сходах рэзалюцыях комуністы абавязаліся шырока разгарнуць на прадпрыемствах, у калгасах і ўстановах соцыялістычнае спаборніцтва з тым, каб сустрэць XVIII з'езд ВКП(б) новымі вытворчымі перамогамі.

Ф. РУЦКІ.

### ЛІЧБЫ ГРАНДЫЁЗНЫХ ПЕРАМОГ

Два дні абмяркоўваліся тэзісы дакладаў таварышаў Молатава і Жданава на XVIII з'ездзе ВКП(б) у пярвічнай партыйнай арганізацыі Белдзяржпраекта. Выступіўшыя комуністы аднадушна адобрылі гэтыя гістарычныя дакументы, якія з'яўляюцца яркай ілюстрацыяй грандыёзных перамог, дасягнутых за годы двух сталінскіх пяцігодак.

З вялікай актыўнасцю праходзіла абмеркаванне тэзісаў дакладаў таварышаў Молатава і Жданава. Выступілі ўсе прысутнічаўшыя на сходзе комуністы. Члены партыі тт. Арцюшкевіч, Чарапаха, Барысёнак і інш. адзначылі велізарныя поспехі ў галіне прамысловасці, сельскай гаспадаркі, культуры і добрабыту працоўных СССР. Яны гаварылі аб неабходнасці хуткага і якаснага праектавання, перабудовы ўсіх звенняў Белдзяржпраекта ў адпаведнасці з пастаўленымі задачамі ў трэцім пяцігадовым плане народнай гаспадаркі СССР.

У прынятай пастанове ўдзельнікі сходу цалкам і поўнасцю адобрылі тэзісы дакладаў таварышаў Молатава і Жданава на XVIII з'ездзе ВКП(б). Комуністы ўнеслі і свае прапановы да тэзісаў.

Д. КАТКОЎ.

### АДКРЫЛАСЯ ДРУГАЯ ГАРАДСКАЯ ПАРТЫЙНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ

БАРЫСАЎ. (Кар. «Звязды»). Учора адкрылася другая гарадская партыйная канферэнцыя па абмеркаванню тэзісаў дакладаў таварышаў Молатава і Жданава на XVIII з'ездзе ВКП(б). На канферэнцыі прысутнічае 125 дэлегатаў з рашаючым голасам і 36 з дарадчым.

Арганізавана прайшлі выбары кіруючых органаў. Пад гром апладысментаў у пачотны прэзідыум выбраны члены Палітбюро ЦК ВКП(б) на чале з таварышам Сталіным.

З вялікім уздымам, пад бурныя апладысменты прынята прывітальнае пісьмо вялікаму Сталіну.

На першым пасяджэнні заслухан даклад сакратара гаркома т. Левіна аб тэзісах даклада таварыша Молатава на XVIII з'ездзе ВКП(б).

Пасля даклада разгарнуліся ажыўленыя спрэчкі.

## ШЫРЭЙ РАЗГОРНЕМ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА ІМЕНІ XVIII З'ЕЗДА ВКП(б)!

### АДКАЗ ПЕРАДАВІКОЎ-ІЛЬНАВОДАЎ МЕНСКАЙ ВОБЛАСЦІ НА ЗАКЛІК ПЕРАДАВІКОЎ-ІЛЬНАВОДАЎ ЖЫТОМІРСКАЙ ВОБЛАСЦІ, УКРАІНСКАЙ ССР

ДАРАГІЯ ТАВАРЫШЫ!

З вялікім натхненнем сустрэлі мы ваш заклік аб уключэнні ў соцыялістычнае спаборніцтва імені XVIII з'езда ВКП(б).

Нядаўна беларускі народ святкаваў XX-годдзе існавання сваёй рэспублікі. [illegible] беларускі народ у мінулым не меў сваёй дзяржаўнасці, быў асуджан на [illegible] і голад, быў пазбаўлен магчымасці гаварыць на сваёй роднай мове. Беларускі народ, таксама як і украінскі, [illegible]. Кастрычніцкая соцыялістычная рэволюцыя [illegible] лік вялікага і магутнага Совецкага Саюза.

За 20 год свайго існавання, ажыццяўляючы ленінска-сталінскую нацыянальную палітыку, Беларуская ССР пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі і асабіста таварыша Сталіна, пры братняй дапамозе вялікага рускага народа, ператварылася з былой адсталай калоніі ў квітнеючую ордэнаносную рэспубліку.

Наш родны правадыр, друг і настаўнік, наш вялікі Сталін згуртаваў усе нацыянальнасці ў адзіную, моцную сям'ю, прывёў краіну да перамогі соцыялізма і вядзе яе да комунізма. Пад сталінскім сонцам расце і мацнее Беларуская ССР. Да непазнавальнасці змянілася наша сялянства. Канулі ў вечнасць голад і галеча. Замест вузкіх палосак з жабрацкім ураджаем, раскінуліся шырокія, квітнеючыя калгасныя палі. На іх працуюць тысячы трактараў, камбайнаў і многа іншых сельскагаспадарчых машын.

У жорсткай барацьбе з нямецкімі і белапольскімі акупантамі, буржуазна-нацыяналістычнымі і трацкісцка-бухарынскімі агентамі фашысцкіх разведак, дыверсантамі і шкоднікамі, беларускі народ, як і ўвесь многамільённы совецкі народ, набыў сабе права на заможнае жыццё, на працу, на асвету, на шчаслівую будучыню нашых дзяцей, на спакойную старасць. Жывем мы зараз культурна і заможна.

Менш чым праз месяц пачне работу XVIII з'езд ВКП(б). Дзень адкрыцця з'езда з'явіцца вялікім усенародным святам. Прымаючы ваш заклік, мы яшчэ шырэй разгорнем соцыялістычнае спаборніцтва імені XVIII з'езда ВКП(б) і будзем змагацца за вытворчыя поспехі калгасаў, за сталінскі ўраджай. 1939 год павінен з'явіцца годам высокіх ураджаяў нашай рэспублікі.

Многія калгасы, брыгады і звенні Менскай вобласці атрымалі ў 1938 годзе высокія ўраджаі ільну. Калгас «Прагрэс», Уздзенскага раёна, сабраў з 22 гектараў па 4,5 цэнтнера ільнавалакна. Звеннявая гэтага калгаса Каліберда атрымала з кожнага гектара па 6 цэнтнераў ільнавалакна. Звеннявая калгаса «Чырвоны барацьбіт», Барысаўскага раёна, Еўдакія Мельнік атрымала з кожнага гектара па 6 цэнтнераў валакна і 6,3 семя. Звеннявы калгаса «Чырвоная Дуброва», Старобінскага раёна, Захарык атрымаў па 8 цэнтнераў валакна з гектара. Звеннявая калгаса «Чырвоны вартаўнік», Копыльскага раёна, Фядора Драпец сабрала з кожнага гектара па 10,7 цэнтнера валакна.

Мы на гэтым не супакойваемся. У нас ёсць усе магчымасці падвоіць, патроіць ураджаі ільну, памятаючы аб тым, што ўсё залежыць толькі ад нас саміх.

Дарагія таварышы калгаснікі і калгасніцы Жытомірскай вобласці! Прымаючы ваш заклік, абавязваемся шырэй разгарнуць соцыялістычнае спаборніцтва сярод калгаснікаў Менскай вобласці і дабіцца ў 1939 годзе ўраджаю ільнавалакна не менш 4,5—5 цэнтнераў не ніжэй 12 нумарам.

Каб забяспечыць гэта, мы абавязваемся перанесці вопыт перадавікоў ва ўсе калгасы, брыгады і звенні нашай Менскай вобласці і скарыстаць яго, як лепшы сродак для павышэння ўраджаю. Адначасова пачаць арганізацыю пастаянных звенняў па ільну ў кожным калгасе, брыгадзе і скончыць гэту работу не пазней 20 лютага. [illegible]

[illegible] годзе даюцца яшчэ большых сталінскіх ураджаяў.

Мы заклікаем усіх калгаснікаў, калгасніц, работнікаў зямельных аддзелаў і спецыялістаў Менскай вобласці ўключыцца ў магутнае соцыялістычнае спаборніцтва імені XVIII з'езда ВКП(б) і дабіцца, каб лён калгасаў Менскай вобласці быў лепшым у рэспубліцы.

Няхай жыве сталінская дружба народаў!

Няхай жыве арганізатар перамог соцыялізма — партыя Леніна—Сталіна!

Няхай жыве наш любімы правадыр, друг і настаўнік — таварыш Сталін!

**Адказ перадавікам сельскай гаспадаркі Жытомірскай вобласці прынят на менскай абласной нарадзе перадавікоў—ільнаводаў і аграномаў.**

**По даручэнню нарады падпісалі:**

Тацьяна Нікітаўна **Славінская**, звеннявая калгаса імені Молатава, Крупскага раёна. Пётр Іванавіч **Кункевіч**, брыгадзір калгаса імені Свердлова, Смалявіцкага раёна. Іван Ігнацьевіч **Хадасевіч**, старшы аграном Барысаўскага райза. Цярэнцій Іванавіч **Шаршнёў**, старшы аграном менскага аблза. Фёдар Мефодзіевіч **Пальгуеў**, участковы аграном Халопеніцкай МТС. Іван Сяргеевіч **Малочка**, галоўны аграном менскага аблза. Варвара Ільінічна **Гуцько**, звеннявая калгаса імені Кірава, Рудзенскага раёна. Надзя Якаўлеўна **Шыкуць**, звеннявая калгаса «Ударнік», Рудзенскага раёна. Іван Андрэевіч **Дабрагост**, старшы аграном слуцкай ільнонасенаводчай станцыі. Трафім Сцяпанавіч **Савіцкі**, старшы аграном Пухавіцкай МТС. Іван Васільевіч **Касінскі**, старшы аграном чэрвеньскага райза. Аляксандр Аляксеевіч **Свінцоў**, начальнік менскага аблза. Іван Фёдаравіч **Глушанін**, старшы аграном смалявіцкага райза.

Комсамольцы-стаханаўцы швейнай фабрыкі «КІМ» за вывучэннем гісторыі ВКП(б). НА ЗДЫМКУ (справа налева): В. І. Шалак—агітатар цэха, М. К. Крук, Е. А. Пятроўская, І. А. Бальнік. Фота Я. Салавейчыка.

### 102 РАЦЫЯНАЛІЗАТАРСКІЯ ПРАПАНОВЫ

ГОМЕЛЬ. Ва ўсіх цэхах завода Гомсельмаш імені Л. М. Кагановіча шырока разгарнулася соцыялістычнае спаборніцтва імені XVIII з'езда ВКП(б). Рабочыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі і служачыя завода абавязаліся да дня адкрыцця з'езда выпусціць звыш плана на 180 тыс. рублёў прадукцыі.

Участак па гарачай апрацоўцы метала майстра тав. Нафтоліна (кузнечны цэх) выконвае сваё заданне на 135—140 працэнтаў. Стаханаўцы кавалі тт. Казак і Ганчароў штодзённа выконваюць новыя нормы на 140—150 проц.

Лепшы стахановец-каваль тав. Лосеў, узнагароджаны Наркаматам машынабудаўніцтва атэстатам выдатніка соцыялістычнай вытворчасці, рацыяналізаваў свой працэс і выконвае новую норму на 200—240 проц.

Добрых поспехаў у рабоце дабіліся таксама стаханаўцы ліцейнага цэха. Брыгада малога канвеера майстра тав. Бараўца выконвае ў сярэднім новыя нормы на 130 проц.

Па ініцыятыве комсамольскай арганізацыі ў механа-зборачным і інш цэхах арганізаваны маладзёжныя вахты імені XVIII з'езда ВКП(б). Комсамольцы-токары тт. Багданаў і Трэйбух, стаўшы на вахце 10 лютага, далі 215 проц. задання.

За апошні час наглядаецца вялікі прыліў рацыяналізатарскіх прапаноў ад рабочых-стаханаўцаў і інжынерна-тэхнічных работнікаў.

На 10 лютага паступіла 102 прапановы.

А. ФІНКЕЛЬБЕРГ.

І. Л. ЧОРНЫ
СТАРШЫНЯ ДЗЯРЖПЛАНА БССР

# Да пытання аб развіцці народнай гаспадаркі БССР у трэцяй пяцігодцы

## ІТОГІ ДРУГОЙ ПЯЦІГОДКІ

У рэзультаце паспяховага выканання двух сталінскіх пяцігодак БССР з адсталай аграрнай краіны ператварылася ў перадавую індустрыяльна-калгасную рэспубліку.

У 1937 годзе, канцы другой пяцігодкі, прамысловасць БССР выпусціла прадукцыі на 1,95 млрд. рублёў, што перавышае даваенны ўзровень у 20 разоў, амаль у 9 разоў больш выпуску прадукцыі ў 1927-28 годзе і ў два з лішнім разы больш узроўню 1932 года. Удзельная вага прамысловасці ў народнай гаспадарцы ўзрасла з 68,9 проц. у 1932 г. да 79,6 проц. у 1938 г.

Мясцовая прамысловасць БССР на аснове рэалізацыі рашэнняў XVII з'езда ВКП(б) павялічыла аб'ём вытворчасці ў 3,4 раза. Найбольшыя тэмпы росту былі забяспечаны ў галінах, выкарыстоўваючых мясцовыя віды сыравіны (торф у 4 разы, вапна — 6,7 раза, цэгла — 3,1 раза). Прадукцыя шырокага спажывання па мясцовай прамысловасці павялічылася ў 3,2 раза.

Створана ўласная паліўная база. Здабыча торфу павялічылася з 158 тысяч тон у 1929 годзе да 2,5 мільёна тон у 1937 годзе — рост у 16 разоў, а за годы другой пяцігодкі — у тры разы. План торфаздабычы 1939 года вызначан у 3 мільёны тон.

Магутнасць электрастанцый дасягнула 87,4 тыс. квт. супроць 61,6 тыс. квт. у 1932 г. — рост у 1,5 раза. Пры гэтым выпрацоўка электраэнергіі адпаведна дасягнула 424,1 мільёна квт. гадзін, што складае рост у параўнанні з 1913 годам у 101 раз, а з 1928 г. у 11 разоў і з 1932 г. у два з палавінай раза.

Ітогі другой пяцігодкі ў прамысловасці БССР характарызуюцца не толькі высокімі колькаснымі паказальнікамі выпуску валавой прадукцыі, але і стварэннем раду новых галін вытворчасці і асваеннем новых відаў вырабаў. Пабудаваны і пушчаны ў эксплаатацыю рад буйнейшых прадпрыемстваў: завод бемскага шкла ў Каспюкоўцы, трубаліцейны завод, Крычаўскі цэментны завод, ацэтонавы, косцеапрацоўчы, тлушчавы камбінат з маргарынавым заводам і рад іншых.

За годы другой пяцігодкі асвоена вытворчасць ацэтонавых растваральнікаў, вырабаў з цірафіліта, савелітавых пліт, матораў, складаных металарэжучых станкоў, кровельнага жалеза, ільняной тканіны, піянін, шчыпковых інструментаў і т. д.

Металаапрацоўчая прамысловасць Наркаммясцпрома за годы першай і другой пяцігодкі ўзброілася перадавой соцыялістычнай тэхнікай і асвоіла выраб раду складаных станкоў. У выніку — чатыры станкабудаўнічыя заводы набылі агульнасаюзнае значэнне і пастановай Саюзнага ўрада перададзены ў веданне Наркамата цяжкага машынабудаўніцтва СССР.

Значны рост мела таксама і лёгкая прамысловасць БССР. Так, напрыклад, рэспубліканская трыкатажная прамысловасць вырасла ў 8,2 раза, абутковая ў два разы і т. д.

Харчовая прамысловасць ператварылася ў адну з буйнейшых галін народнай гаспадаркі. За годы другой пяцігодкі прадукцыя харчовай прамысловасці ўзрасла на 75 працэнтаў.

Развіццё прамысловасці Наркамлеса ішло па лініі значнага павелічэння паглыбленай апрацоўкі драўніны, у асноўным за кошт вытворчасці тавараў шырокага спажывання. У структуры дрэваапрацоўчай прамысловасці вытворчасць мэблі ў 1937 годзе склала 29 проц. супроць 11 працэнтаў у 1932 годзе.

Значных поспехаў дабілася промкааперацыя. Выпуск прадукцыі павялічыўся на 84 проц.

Карэнным чынам змяніўся твар сельскай гаспадаркі. Калгаснае сялянства БССР, цесна згуртаваўшыся вакол партыі Леніна—Сталіна, дабілася велізарных поспехаў на шляху ўмацавання калгаснай гаспадаркі. У БССР зараз ёсць 9.665 калгасаў. На 1 студзеня 1938 года калектывізавана 87,6 проц. сялянскіх гаспадарак. Калгасы засяваюць 96,2 проц. усёй пасеўнай плошчы.

Сельская гаспадарка БССР ператварылася ў буйную механізаваную соцыялістычную гаспадарку. У 1938 годзе калгасы абслугоўваліся 227 МТС, аснашчонымі навейшымі сельскагаспадарчымі машынамі. Значных поспехаў мы дасягнулі ў справе развіцця жывёлагадоўлі. За другую пяцігодку пагалоўе буйнай рагатай жывёлы павялічылася на 40,7 проц., свіней — на 85,7 проц. Пад кіраўніцтвам партыі Леніна — Сталіна калгаснае сялянства дабілася шчаслівага, заможнага жыцця.

Росквіт соцыялістычнай індустрыі суправаджаўся несупынным ростам рабочага класа і паляпшэннем яго матэрыяльнага дабрабыту. Колькасць рабочых і служачых узрасла з 574 тысяч чалавек у 1932 годзе да 637 тысяч чалавек у 1937 годзе. Пры гэтым сярэднегадавая заработная плата аднаго рабочага адпаведна ўзрасла з 1.271 рубля да 2.482 руб.

Асваенне новай тэхнікі, вырасшыя выдатныя кадры стаханаўцаў у прамысловасці забяспечылі рост прадукцыйнасці працы за пяцігоддзе на 65,6 проц.

Розьнічны тавараабарот вырас з 826 мільёнаў рублёў у 1932 г. да 2.739 мільёнаў рублёў у 1937 годзе.

Перамога соцыялізма ў СССР, няўхільнае ажыццяўленне ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі забяспечылі ў БССР нябачаны рост культуры, нацыянальнай па форме, соцыялістычнай па зместу. Сталінская Канстытуцыя забяспечвае за ўсімі працоўнымі права на асвету. Партыя і ўрад штодзённа клапоцяцца аб росквіце соцыялістычнай культуры і здароўя працоўных.

З усіх расходаў па бюджэту 1937 года на справу асветы і аховы здароўя выдаткавана 63,1 проц. замест 45,6 проц. у 1932 годзе. У школах усеагульнага навучання налічваецца 993 тыс. вучняў, супроць 854 тыс. у 1932 годзе. Пры гэтым колькасць навучаючыхся ў 8—10 класах узрасла з 0,7 тыс. чалавек у 1932 г. да 32,4 тыс. чалавек у 1937 г. — рост у 45 разоў.

У вышэйшых навучальных установах БССР колькасць студэнтаў узрасла з 10,5 тыс. чалавек у 1932 г. да 14,9 тыс. чалавек у 1937 г.

За годы другой пяцігодкі БССР дабілася рэзкага паляпшэння аховы здароўя. Больнічны коечны фонд павялічыўся на 68,4 проц. Павялічылася колькасць урачоў і амбулаторных устаноў. Лік радзільных коек павялічыўся на 136 проц., адкрыта 219 калгасных радзільных дамоў на 709 коек. Лік месц у пастаянных яслях павялічыўся ў 4,5 раза.

Нашы поспехі ў галіне развіцця народнай гаспадаркі і культуры былі-б значна большымі, калі-б не шкодніцкая дзейнасць трацкісцка-бухарынскіх і буржуазна-нацыяналістычных агентаў фашызма, якія доўгі час арудвалі ў БССР.

Шкоднікі і дыверсанты затрымлівалі развіццё энергетычнай гаспадаркі рэспублікі, што прывяло да вострага дэфіцыту ў электраэнергіі ў буйных прамысловых цэнтрах і некаторых раёнах. Яны многа нашкодзілі ў тарфяной прамысловасці — асноўнай паліўнай базе рэспублікі.

Ворагі народа, арудваўшыя ў зямельных органах, нанеслі вялікія страты сельскай гаспадарцы. Яны зрывалі ўвядзенне севазваротаў, агратэхнічных мерапрыемстваў і зніжалі ўраджайнасць калгасных палёў. Прэзрэнныя ворагі народа знішчалі пагалоўе жывёлы, пазбаўлялі калгаснікаў прысядзібных участкаў і т. д.

Пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна совецкі народ разграміў і знішчыў трацкісцка-бухарынскіх і нацыянал-фашысцкіх бандытаў. Праведзена значная работа па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва. 1938 год — першы год трэцяй сталінскай пяцігодкі—прынёс працоўным нашай рэспублікі новыя перамогі на ўсіх участках соцыялістычнага будаўніцтва. Прайшоўшы год быў багат выдатнымі рэкордамі стаханаўцаў прамысловасці, транспарта і сельскай гаспадаркі.

План 1938 года па чатырох асноўных прамысловых наркаматах (Наркаммясцпром, Наркамлегпром, Наркамхарчпром, Наркамлес) выканан на 100,5 проц. Дзесяткі прадпрыемстваў, цэлыя галіны прамысловасці датэрмінова выканалі сваю вытворчую праграму і далі краіне на дзесяткі і сотні тысяч рублёў дадатковай прадукцыі.

## АСНОЎНЫ НАПРАМАК РАЗВІЦЦЯ ПРАМЫСЛОВАСЦІ БССР У ТРЭЦЯЙ ПЯЦІГОДЦЫ

У трэцяй пяцігодцы перад БССР — неадрыўнай часткай СССР — у справе развіцця народнай гаспадаркі стаяць велізарныя задачы, вынікаючыя з тэзісаў даклада таварыша Молатава на XVIII з'ездзе ВКП(б).

Пад кіраўніцтвам партыі Леніна — Сталіна беларускі народ, разам з усімі працоўнымі нашай соцыялістычнай радзімы, будзе настойліва змагацца за далейшы росквіт вытворчых сіл, умацавання абароназдольнасці, павышэнне матэрыяльнага і культурнага ўзроўню працоўных, за пабудову комуністычнага грамадства.

Важнейшай задачай народнай гаспадаркі БССР у 3-м пяцігоддзі з'яўляецца поўная ліквідацыя вынікаў шкодніцтва шляхам знішчэння створаных ворагамі народа частковых дыспрапорцый у радзе галін прамысловасці і расшыўка вузкіх месц. Перад намі стаіць задача рэзкага павышэння існуючых магутнасцей, далейшага ўкаранення новай тэхнікі і больш высокага ўзроўню яе асваення на аснове шырокага разгортвання стаханаўскага руху.

Адной з асноўных задач развіцця народнай гаспадаркі з'яўляецца правільнае размяшчэнне вытворчых сіл рас-

# ЯК МЫ БУДЗЕМ ЗМАГАЦЦА ЗА ЎЗДЫМ УРАДЖАЙНАСЦІ

Што можна сказаць аб мінулым вёскі Сарагі? Тое, што яна нічым не адрознівалася ад іншых вёсак глухога Палесся. Уросшыя ў зямлю, хацінкі без падлогі асвятляліся лучынай. Малюсенькія акенцы, печы без труб, памяшканне, напоўненае едкім дымам і брудам—вось выгляд прытулку жыхара старой вёскі Сарагі. І яшчэ былі ў Сарагах дзве царквы, карчма. Жыццё было жабрацкае, бесправетнае. Зямля ў гэтай мясцовасці гарыстая, пясчаная. Падуе вецер—завіхрыцца ў паветры пясок. Вецер вырывае з пясчанай глебы нядаўна рассеянае насенне і гоніць па ўсяму полю... Якога-ж ураджаю можна было чакаць на гэтай спустошанай зямельцы? Сеялі толькі грэчку, жыта і бульбу. Ніколі не сеялі гародных культур, пшаніцы.

Ворную зямлю з усіх бакоў ціснулі балоты. Гэта — дзікія, зарослыя лазой, альховым хмызняком, багоўнікам, мохам багністыя балоты. На гэтым балоце сэна не пакосіш, жывёлу не напасеш. Вадзілася тут многа ваўкоў; у цёмныя ночы яны падкрадаліся да вёскі, боязна было жывёлу выпускаць.

Што ўжо казаць накont культуры!.. Школы не было. Вёска, якая налічвала больш 200 двароў, мела аднаго толькі пісьменнага чалавека — Паўла Заброцкага. Сельчанам прыходзілася судзіцца з панамі і іх войтамі, з упраўляючымі князя Радзівіла. Суд заўсёды судзіў у карысць паноў. Яны заўсёды аказваліся правымі. І вось зноў, у які раз вёска збіралася хадайнічаць перад уладамі, паскардзіцца на здзекі паноў, зноў судзіцца. Выбіралі ўпаўнаважаных, хадакоў. Выбар часта падаў на Паўлу Заброцкага.

— Так, так, Паўла, — наперабой адзін аднаму гаварылі дзядзькі, — яго трэба паслаць. Як ні кажы, а чалавек пісьменны, можа лепш растлумачыць начальству крыўду нашу.

...У 1936 годзе ў Сарагах упершыню праводзілі электрычнасць. Разам з манцёрамі я заглянуў у кватэру цяпер ужо глыбокага старыка—калгасніка Паўла Іванавіча Заброцкага. Мы паралі старому закінуць лучнік. Павел Іванавіч не згадзіўся. Ён недаверліва махнуў рукой:

— Ат, дзе-ж вы бачылі, каб яно гарэла без газы. Няма маёй згоды на гэту самую лектрыку вашу.

Нарэшце мы прышлі да згоды. Дзед дазволіў праводзіць электрычнасць, захаваўшы, на ўсякі выпадак, лучнік. Калі мяккае электрычнае святло запоўніла кватэру, твар дзеда асвятліўся ўсмешкаю разгубленасці.

— Вось гэтага дык не чакаў. Без газы, а гарыць як лоўка, а святло як днём.

На другі дзень дзед выкінуў лучнік, назаўсёды развітаўшыся з гэтым помнікам праклятага мінулага...

Успомніў я цяпер пра гэта і расказваю для таго, каб можна было ўявіць, што прадстаўляў сабой узровень развіцця нават таго чалавека, які ў старой вёсцы лічыўся пісьменным.

Аднасобнік на вузкіх спустошаных палосках быў бездапаможным. Не мог ён нічога зрабіць з пясчанай глебай. Ён таксама і не марыў, што з вызбучага балота можна зрабіць квітнеючыя палі.

Жыццё працоўнага селяніна стала зусім іншым у калгасе. Сталінскія пяцігодкі, перамога калгаснага ладу забяспечылі нам радаснае жыццё, росквіт творчых сіл. У калгасе ёсць такія сілы, якія прымушаюць і балоты і пяскі быць паслухмянымі, даваць высокія ураджаі.

З 580 гектараў балотнага масіву калгасам асушана 100 гектараў, а 57 гектараў ужо асвоена. На іх у мінулым годзе мы сабралі ўраджай: на ўчастку 10 гектараў аўса па 23 цэнтнеры, на ўчастку ў 10 гектараў жыта па 16 цэнтнераў, гуркоў па 300 цэнтнераў і капусты больш 300 цэнтнераў з гектара. З плошчы ў 21 гектар накасілі культурных траў па 85 цэнтнераў з гектара.

Ёсць у нас апрача балот 1186 гектараў ворнай зямлі. Зямля наша пясчаная. За годы свайго існавання (наш калгас арганізаваўся ў 1931 годзе) праведзена значная работа па ўгнаенню глебы і павышэнню ўраджайнасці.

Аднак рост ураджайнасці на нашай пясчанай глебе такі, што ніяк не можа нас задаволіць. І галоўнае—ураджайнасць знаходзіцца яшчэ ў вельмі вялікай залежнасці ад прыродных умоў. Зямля не прыстасавана яшчэ да барацьбы з капрызамі прыроды. Асабліва наша глеба баіцца недахопу ападкаў.

Выходзіць, што нам трэба перарабіць глебу, зрабіць яе больш структурнай, перарабіць яе так, каб яна і колер мяняла, каб яна стала высокаўраджайнай. І мы гэта зробім, бо калгас—гэта такая сіла, якая можа горы варочаць.

Самае важнае, што трэба зрабіць, каб нашу глебу ператварыць у высокаўраджайную — гэта тарфаванне. Гэту работу мы поўнасцю ажыццёвім на працягу трэцяй сталінскай пяцігодкі. Яшчэ за 1938 год намі загатоўлена 3 тысячы тон торфу, каля тысячы тон мы ўжо вывезлі пад бульбу. У гэтым годзе мы пачнем механізаваную загатоўку торфу. Намячаем загатовіць да 10 тысяч тон. На дапамогу нам прыходзіць машынна-трактарная станцыя.

Апрача гэтага поўнасцю асушым і асвоім балотныя масівы. Будзем тут атрымліваць небывалыя ураджаі. Палінем эзаду і той высокі ўраджай, які мы атрымалі на балоце летась, бо поле яшчэ не зусім добра было падрыхтавана. Ураджайнасць на асвоеным балоце будзе расці з года ў год.

Асваенне балот, тарфаванне глебы ў спалучэнні з ажыццяўленнем высокага класу агратэхнікі забяспечыць нам велізарнейшы рост ураджайнасці, далейшы росквіт жыцця кожнага калгасніка ў трэцяй сталінскай пяцігодцы.

Мы ставім задачу, каб ужо ў 1939 годзе падвоіць ураджайнасць. Вось чаму мы робім усё, што магчыма, каб узорна падрыхтавацца да веснавой сяўбы. Мы поўнасцю падрыхтавалі высокасортнае насенне, адрамантаваны сельскагаспадарчыя машыны і інвентар. Па плану мы павінны былі вывезці 13 тон мінеральных угнаенняў, але мы рашылі план перавыканаць. Мы закупілі 53 тоны мінеральных угнаенняў і каля 30 тон ужо вывезлі. Таксама поўнасцю вывезлі ў поле настоены за зімовы перыяд гной — 600 тон. У калгасе ўсё шырэй узнімаецца хваля вытворчага энтузіязму ў сувязі з набліжэннем XVIII з'езда нашай роднай бальшэвіцкай партыі.

***

Радасна і шчасліва жывуць калгаснікі. Двары 130 калгаснікаў ужо электрыфікаваны. У бліжэйшы час будзе закончана электрыфікацыя кватэр астатніх калгаснікаў. Электрыфікаваны клуб, школа, сельмаг, гаспадарчыя будынкі калгаса. Па вуліцах сцелецца мяккае святло электрычных лямпачак. Пад'язджаеш ноччу да сядзібы калгаса — і ўражанне такое, быццам перад табой горад.

У калгасе ёсць гонтарэзка, цыркулярка, аўтамашына. У асабістым карыстанні калгаснікаў ёсць 36 веласіпедаў, 6 патэфонаў, многа нікеляваных ложкаў, добрая мэбля. У кватэрах калгаснікаў утульна, светла, чыста.

Радаснае і заможнае жыццё завабвана намі пад кіраўніцтвам нашай роднай вялікай партыі Леніна—Сталіна. Дружна будзем змагацца за новыя бліскучыя перамогі ў трэцяй сталінскай пяцігодцы.

**Пётр Васілевіч ЖАЎРЫД,**
старшыня калгаса «Трэці Інтэрнацыянал», Сарагоўскага сельсовета, Слуцкага раёна, узнагароджаны граматай Вярхоўнага Совета БССР.

У бібліятэцы Н-скай часці БАВА ў вялікім попыце кнігі класікаў рускай і сусветнай літаратуры. НА ЗДЫМКУ: актыўны чытач бібліятэкі, малады баец М. В. Тапурыдзе выбірае кнігу. Нач. бібліятэкі тав. Гашкан прапануе яму творы Шэкспіра.

Фото П. Вальда і В. Другуля.

## НАПЯРЭДАДНІ XXI ГАДАВІНЫ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ І ВАЕННА-МАРСКОГА ФЛОТА

# БАРАЦЬБА ЗА ПЯРШЫНСТВА

У Н-скай часці праводзіцца вялікая палітыка-масавая работа па падрыхтоўцы да ўрачыстага прынядця ваеннай прысягі. Ва ўсіх падраздзяленнях штодзённа праводзяцца гутаркі, чыткі артыкулаў аб прысязе. У ленінскіх пакоях вывешана добра аформлены тэкст прысягі, лозунгі, плакаты. Тэкст прысягі мае кожны баец, некаторыя завучваюць яго напамяць.

Асабліва добра пастаўлена работа ў падраздзяленнях, дзе палітрукамі таварышы Бялякоў і Вырвіч. Малодшы камандзір тав. Сцяпанаў, памочнік палітрука тав. Толстых, лейтэнанты Клюйко і Багданаў правялі з байцамі рад гутарак аб захаванні ваеннай тайны, аб значэнні ваеннай прысягі, аб мужнасці.

Выдатныя ўзоры работы паказваюць чырвонаармейцы Кох, Лучкін, Украінцаў, малодшыя камандзіры, нядаўна вылучаныя з чырвонаармейцаў Конюшын і Папоў, курсанты Волкаў, Цюрын, Палянскі, камандзір падраздзялення Падарожны. Яны ўсе з'яўляюцца выдатнікамі вучобы.

— Ён у нас выдатны ва ўсіх адносінах, — гавораць чырвонаармейцы аб чырвонаармейцу тав. Лучкіну.

Тав. Украінцаў не толькі сам з'яўляецца выдатнікам вучобы, але вялікую дапамогу аказвае адстаючым, у прыватнасці чырвонаармейцу Рэпеніку.

Нядаўна ў часці праводзіліся лыжныя спаборніцтвы. Хадзілі на 10 кіламетраў у поўным баявым снаражэнні. Не гледзячы на неспрыяючае надвор'е (таяў снег), усе байцы з вялікай энергіяй і натхненнем выконвалі пастаўленыя перад імі задачы. Чырвонаармеец—выдатнік баявой і палітычнай падрыхтоўкі Бортнікаў нёс кулямёт без змены, ні за што не хацеў перадаць яго другому.

Курсант Кудраўцаў дабіўся выдатнай стральбы. Ён з 30 магчымых выбівае 30 ачкоў.

Памочнікі палітрукаў — патрыёты нашай радзімы тт. Целышаў, Палканаў, Куляшоў падалі дакладныя запіскі з просьбай залічыць іх на пажыццёвую службу ў Чырвонай Арміі.

У сваёй дакладной запісцы тав. Целышаў піша: «Я хачу прысвяціць усё сваё жыццё службе ў Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. Па першаму закліку партыі і ўрада я гатоў у любую мінуту грудзьмі стаць на абарону нашай соцыялістычнай радзімы. Аддам усе свае сілы, а калі будзе патрэбна, то не пашкадую жыцця для абароны соцыялістычнай бацькаўшчыны».

**З. ГЕОРГІЕЎ.**

# СОТНІ НОВЫХ ЗНАЧКІСТАЎ

У пярвічных арганізацыях Асоавіяхіма Мозырскага раёна рыхтуюцца сотні новых значкістаў. У педагагічным вучылішчы будзе выпушчана 150 варашылаўскіх стралкоў, на лесазаводзе «Пралетарый» — 30, на мэблевай фабрыцы «Профінтэрн» — 26 кулямётчыкаў, у калгасе «Чырвоны Кастрычнік» — 18 значкістаў ППХА і т. д. Набліжэнне юбілея азнаменоўваецца арганізацыяй новых абаронных гурткоў. Так, на мэблевай фабрыцы «Профінтэрн» пачаліся заняткі ў новым гуртку гранатамётчыкаў, на фанернай фабрыцы «Чырвоны Кастрычнік» — кулямётчыкаў.

Члены сельскагаспадарчай арцелі «Калгаснік Беларусі», Слабадскога сельсовета, прынялі рашэнне абсталяваць Дом абароны. У ім будуць наглядныя дапаможнікі па вывучэнню вінтоўкі, кулямёта і інш.

У часць XVIII з'езда ВКП(б) і XXI гадавіны РСЧА днямі арганізоўваецца масавы пераход у працівагазах працоўных Мозыра і Калінкавіч і ваенна-тактычная ігра з удзелам асоавіяхімаўцаў Мозыра, Слабадскога і Прудкаўскага сельсоветаў.

# НАШ ЗАВОД У ТРЭЦЯЙ ПЯЦІГОДЦЫ

Савецкае станкабудаўніцтва за годы сталінскіх пяцігодак дабілася велізарных поспехаў. Разам узрасла колькасць і намнажыўся тыпаж выпускаемых станкоў.

Завод імені Кірава (Віцебск), які раней выпускаў прымітыўныя сельскагаспадарчыя прылады, ператварыўся ў адно з буйнейшых станкабудаўнічых прадпрыемстваў рэспублікі. За другую сталінскую пяцігодку завод [illegible]. Выраб-жа станкоў вырас у 16,45 раза.

Адначасова з гэтым колькасна павялічвалася прадукцыйнасць працы рабочых. Калі ў 1933 годзе выпрацоўка аднаго рабочага складала 6.106 руб., то ў 1938 годзе яна дасягнула 15.818 руб.

Гэтыя лічбы ярка характарызуюць пастаянны рост барацьбы рабочага калектыва за выкананне вялікіх планаў сталінскіх пяцігодак.

На прадпрыемстве выраслі выдатныя людзі — наватары сацыялістычнай вытворчасці. Мы па праву ганарымся сваімі лепшымі стаханаўцамі тт. Віруковым, Лінам, Ефімавым, Сегальчыкам і многімі іншымі, імёны якіх ведаюць далёка за межамі завода.

На заводзе выраслі кадры тэхнічнай інтэлігенцыі. У нас налічваецца больш 50 чалавек інжынерна-тэхнічных работнікаў, з іх звыш 18 інжынераў. Гэтыя людзі атрымалі вышэйшую і сярэднюю тэхнічную асвету за годы сталінскіх пяцігодак.

Трэцяя сталінская пяцігодка, якая намячае грандыёзныя размахі далейшага развіцця ўсёй народнай гаспадаркі, адводзіць вядучае месца машынабудаўніцтву, прадукцыя якога павялічыцца ў 1942 годзе ў 2,25 раза.

У 1939 годзе ўдзельная вага станкабудаўніцтва ў агульным вытворчым плане нашага завода значна больш павялічваецца. Сёлета мы павінны выпусціць на 6.081 тыс. рублёў розных станкоў, у тым ліку два новыя тыпы (станкі «362-В» і даводачны «3817»). Значна пашыраецца асартымент прадметаў шырокага спажывання.

У плане 1939 года намечана далейшае павышэнне матэрыяльнага і культурнага добрабыту рабочага калектыва завода. З агульнай сумы капіталаўкладанняў у 1.500 тыс. руб. на жыллёвае будаўніцтва асігнавана 650 тыс. руб., [illegible] — 110 тыс. руб. Сёлета пачынаецца будаўніцтва новага 47-кватэрнага дома.

Для далейшага павышэння якасці выпускаемай прадукцыі і павышэння прадукцыйнасці працы нам ўзнята пытанне перад Галоўстанкапрамам [illegible]. К канцу трэцяй сталінскай пяцігодкі наш завод павінен ператварыцца цалкам у станкабудаўнічае прадпрыемства.

[illegible]

**І. М. ГРУДНІК,**
інжынер віцебскага станкабудаўнічага завода імені Кірава.

# ПАКРАВІЦЕЛІ РАСТРАТЧЫКАЎ

Не так даўно рэвізійная камісія правярала гаспадарчую дзейнасць Рэспубліканскага медыка-санітарнага Упраўлення (РМСУ) ЦК Чырвонага Крыжа БССР. Выяўлены абуральныя факты безгаспадарчага ўчоту, разбазарвання дзяржаўных сродкаў.

Па аднаму Мінскаму медыка-санітарнаму упраўленню устаноўлена нястача ў 130.000 руб., [illegible] 10.000 руб.

Не лепш абстаіць справа і ў астатніх медыка-санітарных упраўленнях Чырвонага Крыжа БССР. Велізарныя нястачы выяўлены ў Магілёўскім, Віцебскім і іншых МСУ.

[illegible]

**Д. ІЗОХ, К. ЗАЛАТОЎСКІ.**

# КАЛІ БУДЗЕ СКОНЧАНА БУДАЎНІЦТВА ГІДРАЭЛЕКТРАСТАНЦЫІ?

У 1935 годзе ў раённым цэнтры [illegible] было пачата будаўніцтва гідраэлектрастанцыі. [illegible] абласны млынавы трэст, які раней кіраваў гэтай справай, ліквідаван, і зараз гэтым ніхто не хоча займацца. З 1935 года будаўніцтва станцыі фактычна законсервіравана.

Вясной 1937 года пры раённым Доме соцкультуры ўстаноўлена гукавое кіно, якое каштуе 20 тысяч рублёў. Але пусціць яго нельга з-за адсутнасці электраэнергіі.

[illegible]

[illegible] Дзяржплан закончыць будаўніцтва станцыі ў першым квартале 1939 года. Аднак да гэтага часу ніякага зруху няма. Белсельэлектра і Наркомгас па-ранейшаму адмаўляюцца займацца будаўніцтвам станцыі.

**С. КЛОПАЎ,**
**С. СІНЬКЕВІЧ.**

---

публікі в пункту гледжання набліжэння прадпрыемстваў да крыніц сыравіны і спажывання прадукцыі, максімальнае аслабаненне народнай гаспадаркі рэспублікі ад далёкіх перавозак на аснове найбольшага і комплекснага асваення мясцовых відаў сыравіны і матэрыялаў. Асобая ўвага павінна быць удзелена ўздыму экономікі Палескай вобласці.

У трэцяй пяцігодцы народная гаспадарка БССР будзе развівацца ў напрамку далейшай індустрыялізацыі і ўздыму соцыялістычнай сельскай гаспадаркі.

Па асобных галінах народнай гаспадаркі ў трэцяй сталінскай пяцігодцы мяркуюцца наступныя праектыроўкі.

**Электрыфікацыя.** У мэтах хутчэйшай ліквідацыі адставання энергагаспадаркі ад патрабаванняў і росту ўсёй народнай гаспадаркі ставіцца задача: даць такі рост электрыфікацыі БССР, які забяспечыў-бы растучыя патрабаванні народнай гаспадаркі і культуры БССР у электраэнергіі і забяспечыў-бы на раёнаючых станцыях наяўнасць неабходнага рамонтнага рэзерва, што асабліва важна ва ўмовах БССР.

Выходзячы з гэтай задачы, праектуецца рост магутнасці электрастанцый больш чым у два разы.

У трэцяй пяцігодцы павінна быць вырашана пытанне аб стварэнні энергетычнай базы ў Палескай вобласці. Тут павінна быць пабудавана раённая электрастанцыя магутнасцю ў 24.000 кіловат з уводам у эксплаатацыю 12.000 кіловат у трэцяй пяцігодцы, або рад больш дробных цеплавых і гідраэлектрастанцый аналагічнай магутнасці. Гэтым самым мы ўмацуем энергетычную базу паўднёвай часткі БССР. Павінны быць таксама пабудаваны раённая (цеплафікацыйная) станцыя ў Магілеве і расшыраны менская ГЭС № 2, гомельскія электрастанцыі, бабруйская, слуцкая і т. д.

**Тарфяная прамысловасць.** Асноўная задача тарфяной прамысловасці БССР у трэцім пяцігоддзі — ліквідацыя разрыву ў паліўным балансе рэспублікі шляхам расшырэння існуючых і ўводу ў эксплаатацыю новых торфагаспадарак, з абавязковым правядзеннем поўнай комплекснай механізацыі ўсіх працэсаў вытворчасці.

Планам трэцяй пяцігодкі прадугледжваецца падваенне аб'ёму здабычы торфу, давядзенне яго ў 1942 годзе да 5 мільёнаў тон з тым, каб у паліўным балансе ўдзельная вага торфу дасягнула прыкладна 70 процантаў.

Даследаваныя тарфяныя рэсурсы БССР (прамысловага значэння) скарыстоўваюцца пакуль-што толькі на 6 проц. Гэта значыць, што тарфяныя масівы рэспублікі даюць магчымасць у трэцяй пяцігодцы не толькі рэзка павялічыць здабычу торфу, як паліва, але і сур'ёзна і практычна паставіць пытанне хіміі торфу і яго гідроліза.

Значнае павелічэнне маштаба работы тарфяной прамысловасці высоўвае неабходнасць, каб новастораны Наркамат паліўнай прамысловасці быў саюзна-рэспубліканскім і ўзяў на сябе ў БССР эксплаатацыю буйных торфамасіваў з будаўніцтвам заводаў па абязводжванню і брыкетыраванню торфу.

Побач з гэтым, у трэцім пяцігоддзі павінна ўсямерна развівацца тарфяная прамысловасць Наркаммясцпрома і промкааперацыі на базе сярэдніх і дробных тарфяных гаспадарак.

**Мясцовыя будматэрыялы.** Разварот прамысловага, жыллёва-комунальнага і калгаснага будаўніцтва у рэспубліцы ў трэцяй пяцігодцы з усёй астрынёй ставіць пытанне аб усямерным павелічэнні вытворчасці чарапіцы, як мясцовага кровельнага матэрыялу. Вытворчасць чарапіцы павялічыцца ў 1942 годзе ў тры разы ў параўнанні з 1937 г.

У цагельнай прамысловасці вызначан перавод часткі заводаў на круглагадовую работу (будаўніцтва цэхаў сухой фармоўкі), што павінна забяспечыць лепшае скарыстанне абсталявання, механізацыю працаёмкіх працэсаў і рэзкае павышэнне якасці цэглы.

Значна пашыраецца ў трэцяй пяцігодцы вытворчасць вапны. Запраектавана будаўніцтва новых чатырох-і рэканструкцыя пяці заводаў па вырабу вапны.

**Хімічная прамысловасць.** Гэта галіна прамысловасці значна адстае ад агульнага развіцця хімічнай прамысловасці ў нашай краіне. Вялікая патрэбнасць у мінеральных угнаеннях для сельскай гаспадаркі дыктуе неабходнасць максімальнага павелічэння выпуску фасфарытнай мукі, вытворчасць якой у трэцяй пяцігодцы ўзрасце з 31,2 тыс. тон у 1937 годзе да 60 тыс. тон у 1942 годзе.

Наяўнасць у БССР значнай колькасці тарфяных смол, дазваляе запраектаваць будаўніцтва завода па перапрацоўцы смалы для атрымання раду хімічных прадуктаў, як воск, парафін, фенолы, пек і інш. Скарыстанне торфасмалы значна знізіць кошт паступаючага на газіфікацыю торфу.

У трэцім пяцігоддзі намячаецца будаўніцтва цэха вадкай вуглекіслаты для задавальнення патрэб вытворчасці безалкагольных напіткаў.

Прадугледжваецца таксама будаўніцтва завода пярвічнай апрацоўкі коксагыза для атрымання натуральнага каўчука.

Пры галантарэйнай фабрыцы імені Фрунзе будзе арганізавана вытворчасць галалітаў 400 тон у год. У якасці асноўнай сыравіны будзе скарыстан казаін.

Значнае развіццё павінна атрымаць у трэцяй пяцігодцы лесахімічная прамысловасць.

**Металаапрацоўваючая прамысловасць.** Станкабудаўнічыя заводы будуць развівацца ў трэцяй пяцігодцы па шляху далейшай спецыялізацыі.

Перад металапрадпрыемствамі Наркаммясцпрома стаяць у трэцяй пяцігодцы выключна вялікія задачы. Яны павінны найбольш поўна абслужыць патрэбы народнай гаспадаркі БССР па рамонту абсталявання, служыць базай вытворчасці машын і абсталявання для тарфяной прамысловасці, прамысловасці будматэрыялаў і будаўнічай індустрыі і ўсямерна расшырыць вытворчасць металашырспажывання і ўнядрыць вытворчасць аўтатрактарных дэталей.

Рост торфаздабычы і задачы механізацыі ўсіх вытворчых працэсаў торфапрамысловасці высоўваюць неабходнасць спецыялізацыі аднаго з заводаў металаапрацоўчай прамысловасці Наркаммясцпрома па лініі вытворчасці тарфянога абсталявання.

**Прамысловасць саюзна-рэспубліканскага і мясцовага падпарадкавання.** Праектыроўкі на трэцяе пяцігоддзе ў галіне прамысловасці рэспубліканскага, саюзна-рэспубліканскага і мясцовага падпарадкавання вызначаюць агульны аб'ём валавой прадукцыі ў нязменных цэнах 1926/1927 гг. у 1,31 мільярда рублёў — рост у 1,5 раза ў параўнанні з 1937 годам. Пры гэтым, прадукцыя Наркаммясцпрома ўзрасце на 89,7 проц., Наркамлегпрома—на 39,1 проц., Наркамхарчпрома — на 52,8 проц. і прамысловасць абласнога і раённага падпарадкавання—на 79,7 проц.

Па промкааперацыі рост валавой прадукцыі ў цэнах 1932 года вызначаецца за пяцігоддзе на 91,5 процанта.

Перад мясцовай прамысловасцю стаяць у трэцяй пяцігодцы задачы максімальнага расшырэння аб'ёму вытворчасці, якая базіруецца на мясцовай сыравіне, пры ўсямерным павелічэнні выпуска прадметаў шырокага спажывання, расшырэнні асартыменту і рэзкім паляпшэнні ўсіх якасных паказальнікаў, на аснове шырокага разгортвання стаханаўскага руху.

Вырашэнне гэтых задач павінна быць ажыццёўлена шляхам найлепшага скарыстання дзеючых асноўных фондаў, павелічэння магутнасцей за кошт расшыўкі вузкіх месц, большай механізацыі дзеючых прадпрыемстваў і будаўніцтва новых прадпрыемстваў па перапрацоўцы мясцовых відаў сыравіны і вытворчасці прадметаў шырспажыва.

Развіццё лёгкай прамысловасці ў трэцім пяцігоддзі будзе ісці па лініі далейшага павелічэння выпуску тавараў шырокага спажывання, паляпшэння якасці вырабаў і расшырэння асартыментаў. Усе галіны прамысловасці Наркамлегпрома значна расшыраюцца, асабліва ільнаапрацоўчая. Развіццё швейнай прамысловасці павінна ісці, галоўным чынам, у напрамку рэзкага паляпшэння якасці прадукцыі, укараненне многафасоннасці.

Па шклопрамысловасці намячаецца далейшае абагачэнне асартымента сартавой пасуды і арганізацыі новага віду вырабаў — электраарматуры.

Харчовая прамысловасць БССР на базе далейшага значнага росту прадуктыўнасці сельскай гаспадаркі ў трэцяй пяцігодцы павінна павялічыць выпуск валавой прадукцыі ў 1,5 раза; падвоіцца выпуск мясных і калбасных вырабаў; рэзка ўзнімецца ўзровень выпуску малочных вырабаў і т. д.

Перад лясной прамысловасцю на трэцяе пяцігоддзе ставіцца задача — ажыццявіць шырокую комплексную механізацыю ўсіх працэсаў лесазагатовак на базе газагенератараў.

Рост культурнага ўзроўню і матэрыяльнага добрабыту працоўных прад'яўляе велізарны попыт на высокаякасную мэблю, у сувязі з чым планам прадугледжваецца максімальны разварот данай галіны дрэваапрацоўкі з павелічэннем аб'ёма выпуску прадукцыі на 74,1 процанта.

Асноўныя задачы прамысловай кааперацыі ў трэцяй пяцігодцы — усямернае павелічэнне вытворчасці прадметаў шырокага спажывання, паляпшэнне якасці прадукцыі і расшырэнне асартымента вырабаў; развіццё галін, скарыстоўваючых мясцовыя віды сыравіны (торф, будматэрыялы) і адыходы дзяржпрамысловасці. Важнейшай задачай прамысловай кааперацыі з'яўляецца арганізацыя шырокага культурнага абслугоўвання насельніцтва рамонтна-пачыначнымі работамі; арганізацыя новых і расшырэнне існуючых арцелей на сяле.

Пры агульным росце валавой прадукцыі промкааперацыі сістэмы Белкаапромсовета на 98,5 процанта таварная прадукцыя шырспажыва павінна ўзрасці на 112 процантаў. Удзельная вага прадукцыі шырспажыва ў агульнай прадукцыі промкааперацыі павінна ўзрасці з 79,8 процанта ў 1937 годзе на 85,3 процанта ў 1942 г.

Лясная промкааперацыя павінна сканцэнтраваць у трэцяй пяцігодцы сваю ўвагу на задаволенне патрэб насельніцтва (галоўным чынам калгаснай вёскі) у вырабах тавараў шырспажыва з дрэва. Асноўны ўпор бярэцца на развіццё сталярна-мэблевай вытворчасці, бачарна-бандарнай, адкрытай пасуды з клёпак, лозапляцення, шчэпнай вытворчасці, калгаснага абозабудаўніцтва і т. д.

Прамысловасць абласнога і раённага падпарадкавання павінна ў трэцім пяцігоддзі ўсямерна развіць вытворчасць мясцовых будматэрыялаў і торфаздабычу пры далейшым расшырэнні вытворчасці прадметаў шырокага спажывання.

Размяшчэнне прамысловасці абласнога і раённага падпарадкавання павінна забяспечыць абслугоўванне гаспадарчых патрэб усіх раёнаў рэспублікі.

Для ажыццяўлення высунутых вышэй задач патрабуюцца капіталаўкладанні (па наркаматах мясцовай, лёгкай, харчовай і лясной прамысловасці, промкааперацыі і комунальнай гаспадаркі) каля 600 млн. руб.

Народная гаспадарка БССР будзе і надалей развівацца, як неадрыўная, састаўная частка народнай гаспадаркі нашай соцыялістычнай радзімы — вялікага СССР.

Пад кіраўніцтвам партыі большэвікоў, свайго любімага друга, настаўніка, правадыра народаў—вялікага Сталіна беларускі народ сумесна з усімі народамі краіны Советаў будзе змагацца ў трэцяй пяцігодцы за далейшы росквіт соцыялістычнай прамысловасці, соцыялістычнай сельскай гаспадаркі і культуры, за ўмацаванне абараназдольнасці краіны, за поўнае завяршэнне пабудовы бяскласавага соцыялістычнага грамадства.

Беларускі народ поўны рашымасці выканаць і перавыканаць гістарычныя задачы трэцяй пяцігодкі.

# ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў КІТАІ

## У ЦЭНТРАЛЬНЫМ КІТАІ

На паўднёвы захад ад Ханькоу кітайскія войскі пачалі вялікае наступленне ў раёне Матана (на поўдзень ад Іочжоу). Пасля чатырохгадзіннай артылерыйскай падрыхтоўкі кітайскія войскі перайшлі ў атаку і занялі пазіцыі 16-га і 36-га японскіх палкоў. Кітайцы нанеслі японцам цяжкія страты, узялі ў палон некалькі сот японцаў і захапілі значную колькасць ваенных матэрыялаў. Кітайскія войскі прасунуліся наперад на 6 з лішнім кілометраў па ўсяму фронту і прадаўжаюць наступленне.

## У ПАЎДНЁВЫМ КІТАІ

На востраве Хайнань прадаўжаюцца баі на поўдзень ад Цюнчжоу. Кітайскія войскі сумесна з атрадамі самаабароны аказваюць японцам упорнае супраціўленне. 10 лютага японцы прабавалі зрабіць высадку дэсанта на поўдні вострава Хайнань. Спроба японцаў была адбіта.

На ўсёй тэрыторыі вострава Хайнань кітайцы арганізуюць партызанскія атрады. 13 лютага раніцою некалькі тысяч узброеных сялян раптоўна напала на японскія войскі ў ваколіцах Хайкоу.

Партызаны забілі 300 японцаў і разбурылі 12 грузавікоў з боепрыпасамі. Японцы бамбардыруюць гарады і вёскі вострава Хайнань і знішчаюць мірнае насельніцтва.

11 лютага 12 кітайскіх самалётаў зрабілі налёт на японскія караблі ў раёне фортаў Бокатыгрыс. У рэзультаце бамбардыроўкі два японскія караблі былі выведзены са строю, а чатыры атрымалі значныя пашкоджанні.

## У ПАЎНОЧНЫМ КІТАІ

У правінцыі Шаньсі кітайскія партызаны разабралі чыгуначны путь у раёне Юйцы (на паўднёвы ўсход ад Тайюаня), пусціўшы пад адкос японскі воінскі эшалон. У часе крушэння поезда і бою з партызанамі, загінула звыш 100 японскіх салдат. Знішчана вялікая колькасць ваеннага снаражэння.

# ПАВЕДАМЛЕННЕ ШТАБА РЭСПУБЛІКАНСКАЙ АРМІІ

ПАРЫЖ, 14 лютага. (ТАСС). Мадрыдская радыёстанцыя перадае спецыяльнае паведамленне штаба рэспубліканскай арміі цэнтральнай зоны. У паведамленні гаворыцца, што 13 лютага артылерыя інтэрвентаў зноў бамбардыравала Мадрыд. Ёсць афяры сярод грамадзянскага насельніцтва.

Як паведамляе агенцтва «Гавас», у час бамбардыроўкі Мадрыда 12 лютага было забіта 23 чалавекі, ранена 66.

Авіяцыя інтэрвентаў бамбардыравала 13 лютага Алікантэ і Картахену. Шмат дамоў разбурана. Зенітнай артылерыяй рэспубліканцаў збіта 4 самалёты праціўніка.

# УСЕ ЧЛЕНЫ РЭСПУБЛІКАНСКАГА ЎРАДА ЗНАХОДЗЯЦЦА Ў МАДРЫДЗЕ

ПАРЫЖ, 14 лютага. (ТАСС). Агенцтву Эспанья перадаюць з Мадрыда, што міністр юстыцыі Гонсалес Пенья і міністр народнай асветы Сегундо Бланко прыбылі ўчора ў другой палавіне дня ў Мадрыд. Такім чынам, усе члены рэспубліканскага ўрада знаходзяцца зараз у Мадрыдзе.

# АДЫХОД РЭСПУБЛІКАНСКІХ ВОЙСК З КАТАЛОНІІ

ЛОНДАН, 14 лютага. (ТАСС). Спецыяльныя карэспандэнты англійскіх газет, якія знаходзяцца на іспанскай граніцы, паведамляюць аб барацьбе, якую прадаўжаюць весці 10 тысяч рэспубліканскіх байцоў, астаючыхся яшчэ на каталонскай тэрыторыі ў раёне Пуігсерды. Рэспубліканцы ўтрымліваюць у сваіх руках вёску Кампрадон (на паўднёвы ўсход ад Пуігсерды) і вузкую паласу тэрыторыі, якая вядзе к Пратс дэ Мола. Гэтыя рэспубліканскія часці належаць к 31 і 32 дывізіям рэспубліканскіх войск, якія знаходзяцца пад камандаваннем палкоўніка Труэба і Гансеба. Карэспандэнт газеты «Івнінг стандарт» піша, што дзеянні гэтых ар'эргардных часцей рэспубліканскіх войск былі прадпрыняты ў мэтах забеспячэння перабраскі ваенных матэрыялаў на тэрыторыю Францыі.

# АНГЛІЯ ЗГОДНА НА ЎМАЦАВАННЕ АЛАНДСКІХ АСТРАВОЎ

ЛОНДАН, 13 лютага. (ТАСС). Паводле паведамлення агенцтва Рэйтэр англійскі ўрад у сваім адказе на ноты Швецыі і Фінляндыі ў прынцыпе адобрыў частковае ўмацаванне Аландскіх астравоў.

Апрача Англіі, піша ў заключэнне агенцтва, Латвія і Эстонія таксама выразілі сваю згоду з прапановамі Швецыі і Фінляндыі.

У пачатку студзеня гэтага года паміж урадамі Фінляндыі і Швецыі было дасягнута пагадненне па поваду ўмацавання Аландскіх астравоў. Па дасягнутаму пагадненню Фінляндыі прадастаўлена права ўзводзіць умацаванні ў паўднёвай частцы Аландскіх астравоў і ўвесці на гэтых астравах, населеных пераважна шведамі, усеагульную вайсковую павіннасць.

Як вядома, па пытанню аб Аландскіх астравах існуе міжнародная канвенцыя, падпісаная 20 кастрычніка 1921 г. Германіяй, Даніяй, Эстоніяй, Фінляндыяй, Францыяй, Англіяй, Італіяй, Латвіяй, Польшчай і Швецыяй. Згодна гэтай канвенцыі, Фінляндыя абавязалася не ўмацоўваць Аландскага архіпелага.

У канцы студзеня гэтага года ўрады Швецыі і Фінляндыі ўручылі дзяржавам, падпісаўшым канвенцыю, ноты, маючыя прапановы аб змяненні нейтральнага становішча Аландскіх астравоў у духу дасягнутага паміж імі пагаднення.

# Падрыхтоўка фашысцкай Германіі да вайны

ПРАГА, 13 лютага. (ТАСС). З паінфармаваных крыніц паведамляюць аб новых ваенных прыгатаваннях германскага ўрада. Паведамляецца аб адпраўцы 16 германскіх падводных лодак у італьянскія парты. 5 лютага 7 падводных лодак былі накіраваны ў іспанскія воды.

У розныя раёны Заходняй Германіі прыбываюць буйныя вайсковыя часці. У гарады Аўгсбург, Фрэйбург, Майнц, Мангейм і Кельн прыбылі часці цяжкай артылерыі і буйныя бронетанкавыя злучэнні. Некалькі дзён таму назад створана спецыяльная камісія з 4-х афіцэраў: двух германскіх і двух італьянскіх. Члены камісіі, назначаныя галоўнакамандуючым германскай арміі Браухічам (па спецыяльнаму распараджэнню Гітлера) і італьянскім генеральным штабам, будуць састаяць афіцэрамі сувязі штаба Гітлера.

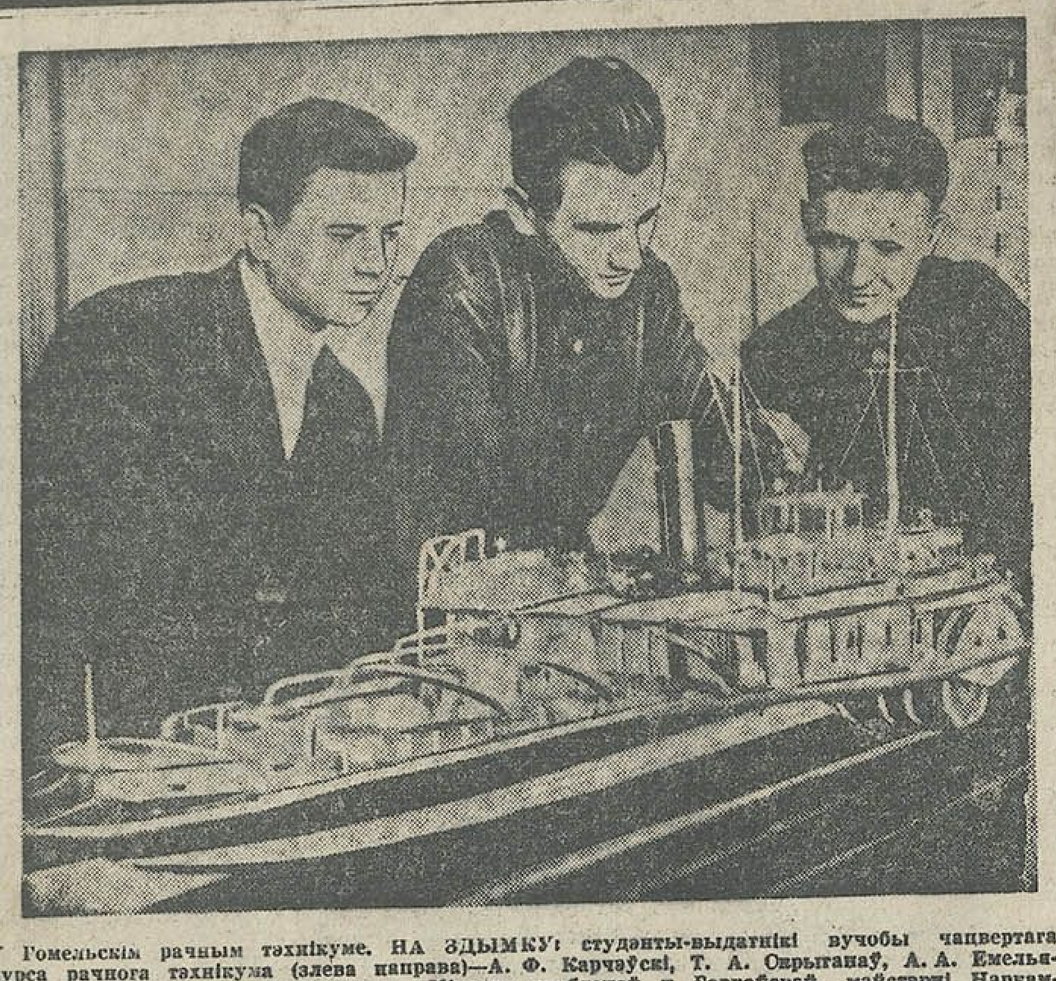

У Гомельскім рачным тэхнікуме. НА ЗДЫМКУ: студэнты-выдатнікі вучобы чацвертага курса рачнога тэхнікума (злева направа)—А. Ф. Карчэўскі, Т. А. Сырыганаў, А. А. Емельянаў ля мадэлі буксірнага парахода «Мікаян», зробленай у Горкаўскай майстэрні Наркамвода. Фото Б. Хеніна. (Фотахроніка БЕЛТА).

# НЕПРЫСТУПНЫ МАРСКІЯ ГРАНІЦЫ НАШАЙ РАДЗІМЫ

7 дзён мы, чырвонафлотцы падшэфнага камсамолу Беларусі злучэння караблёў Чырвонасцяжнага Балтыйскага Флота, правялі ў сталіцы ордэнаноснай БССР. Разам з лепшымі прадстаўнікамі савецкай моладзі мы прымалі ўдзел у рабоце XIII з'езда ЛКСМБ, намячалі шляхі далейшага выхавання моладзі ў духу комунізма, у духу адданасці нашай соцыялістычнай радзіме, партыі Леніна—Сталіна.

Нас, байцоў Чырвонага Флота, радавалі выступленні на з'ездзе комсамольцаў Беларусі. Яны гаварылі не толькі аб недахопах у рабоце комсамольскай арганізацыі, але і з вялікай гордасцю гаварылі аб сваім удзеле ў соцыялістычным будаўніцтве рэспублікі, аб дасягненнях БССР за гады савецкай улады. Мы самі пераканаліся як вялікі гэтыя дасягненні. Сталіца пакінула найлепшыя ўражанні. Мы бачылі Менск — горад, адроджаны савецкай уладай. Вось выдатны Дом Чырвонай Арміі, Палац юных піянераў, Універсітэцкі гарадок, Дом урада і сотні іншых прыгожых дамоў, карпусы новых прадпрыемстваў.

Пачуццё бязмежнай радасці за росквіт культуры, прамысловасці, за шчаслівае і радаснае жыццё беларускага народа ахапіла кожнага з нас. З законнай гордасцю мы адзначалі, што ва ўсёй творчай рабоце вялікі ўдзел прымае моладзь Беларусі, вылучыўшая з сваіх радоў такіх знатных людзей, як дэпутаты Вярхоўнага Совета СССР —ордэнаносец Навіцкі, Лёліна, Белая і сотні іншых.

Нас усіх на з'ездзе аб'яднала адно вялікае пачуццё гарачага совецкага патрыятызма. Маладыя патрыёты пагранічнай БССР выразілі сваю гатоўнасць па першаму закліку партыі, урада і вялікага Сталіна стаць на абарону вялікай свяшчэннай совецкай зямлі. І мы, стоячы на ахове марскіх граніц СССР, змаглі пераканацца, што заходняя граніца нашай соцыялістычнай радзімы, таксама як і марскія граніцы совецкай краіны, непрыступна для ўсіх ворагаў СССР. Граніцы вялікай краіны соцыялізма на моцным замку.

Уязджаючы з сталіцы БССР, мы запэўняем беларускі народ, партыю і ўрад, што з яшчэ большай энергіяй будзем авалодваць складанейшай ваеннай тэхнікай, зорка будзем ахоўваць совецкія рубяжы.

Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія і Ваенна-Марскі Флот рыхтуюцца да ўрачыстага дня прынящця прысягі на вернасць соцыялістычнай радзіме, совецкаму народу, партыі Леніна — Сталіна. Клянёмся, што дастойна, з чэсцю будзем выконваць кожны пункт ваеннай прысягі. Ужо зараз лепшыя падраздзяленні нашых караблёў прыходзяць да дня прысягі з выдатнымі паказальнікамі ў баявой і палітычнай вучобе. Падраздзяленне, якім камандуе камандзір т. Звёздзін, заваявала ў соцыялістычным спаборніцтве першынство. Такія чырвонафлотцы, як тт. Андрэеў, Помазан, Савін і інш., сталі вядомымі ва ўсіх падраздзяленнях. Яны не толькі метка страляюць, але і выдатна авалодалі складанейшымі баявымі механізмамі.

Калі вораг нападзе на нашу соцыялістычную радзіму, ён на сваёй спіне адчуе баявую магутнасць Чырвонага Флота. Знішчаючым агнём вораг будзе адкінут ад нашых тэрытарыяльных вод. Вораг будзе разбіт.

Пад кіраўніцтвам слаўнай партыі Леніна—Сталіна і нашага дарагога правадыра і настаўніка — таварыша Сталіна мы з яшчэ большай сілай і энергіяй будзем мацаваць магутнасць Ваенна-марскога флота.

В. КІРЭЕЎ, І. ВІНАКУРАЎ, А. ГАНІЧЭЎ, І. БУРАКОЎ, В. ШЭЎРАКОЎ — чырвонафлотцы падшэфнага комсамолу Беларусі злучэння караблёў Чырвонасцяжнага Балтыйскага Флота.

# ВЫСТАЎКІ, ПРЫСВЕЧАНЫЯ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

У Дзяржаўнай бібліятэцы імені Леніна (Менск) адкрыты 3 выстаўкі, адлюстроўваючыя гераічны шлях Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота. Фото, копіі з газетных артыкулаў, літаратурныя творы, прадстаўленыя на выстаўцы, паказваюць ролю вялікіх правадыроў працоўных Леніна і Сталіна ў арганізацыі непераможнай Чырвонай Арміі. Дакументы таксама знаёмяць з слаўнымі перамогамі Чырвонай Арміі на франтах грамадзянскай вайны і ля возера Хасан.

# АХОВА ПОМНІКАЎ СТАРЫНЫ І МАСТАЦТВА Ў БССР

Пры Упраўленні па справах мастацтваў пры СНК БССР адбылася нарада па пытанню аховы помнікаў старыны і мастацтва рэспублікі. У рабоце нарады прынялі ўдзел навуковыя работнікі інстытута гісторыі Акадэміі навук БССР, заслужаныя дзеячы мастацтва тт. Кераін і Агур, работнікі Беларускага дзяржаўнага гістарычнага музея і іншыя.

На рэспубліцы налічваецца дзесяткі помнікаў гісторыі і мастацтва, прадстаўляючых выключную цікавасць. Сярод іх — дом, у якім адбыўся І з'езд РСДРП (Менск), [illegible] у 1812 годзе збудаванне «Чычагаўская батарэя» (Нова-Барысаў), [illegible] (Менск), пабудаваная ў стылі «барока» ў XVII—XVIII стагоддзі, абеліск у памяць народнай вайны 1812 года (Віцебск), будынак былога Сафійскага сабора (Полацк) — старажытнейшы помнік каменнага будаўніцтва XI—XII стагоддзя, палац і парк былога князя Паскевіча (Гомель), помнікі на магілах герояў народных паўстанняў у рэвалюцыйны перыяд і герояў грамадзянскай вайны на Беларусі.

[illegible]

Нарада звярнулася з прапановай у СНК БССР аб стварэнні пры Упраўленні па справах мастацтваў спецыяльнай камісіі па ахове помнікаў старыны і мастацтва [illegible]. Намячаецца арганізацыя экспедыцыі па праверцы стану помнікаў [illegible] рэспублікі.

[illegible]

# ШКОЛА ВЫДАТНЫХ СТРАЛКОЎ

У парку імені Максіма Горкага, на ўзгорку, знаходзіцца Менскі стралковы клуб. Тут за дзень бываюць сотні працоўных сталіцы. Яны авалодваюць тэхнікай меткай стральбы, здаюць нормы на значок «Варашылаўскага стралка».

...Ля выходнага рубежа ляжаць [illegible] інструктар [illegible] будаўнічага тэхнікума тт. Фундзішаў і Чэсновіч.

Раздаецца каманда:

— Агонь!..

Куля за куляй ляжыцца ў мішэнь. Усе тры практыкаванні на другую ступень варашылаўскага стралка выкананы імі на выдатна. За апошні час клуб падрыхтаваў 30 варашылаўцаў другой ступені.

Вялікую работу праводзіць майстар стралковага спорта т. Кунпер. [illegible] меткай стральбы.

З захапленнем моладзь авалодвае тэхнікай меткай стральбы з [illegible] кулямёта. [illegible] Клуб узяў абавязацельства да дня XXI гадавіны Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота падрыхтаваць не менш 100 чалавек кулямётчыкаў, [illegible]

Клуб прыняў удзел у завочных усесаюзных стралковых спаборніцтвах, прысвечаных XXI гадавіне Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота. Створаны дзве каманды, якія [illegible]

Кожны дзень у Менскі стралковы клуб прыходзяць новыя людзі. Яны авалодваюць тэхнікай меткай стральбы, каб у любую мінуту стаць, калі гэта спатрэбіцца, на абарону [illegible] радзімы і [illegible] паразіць ворага.

Н. САПРЫКІН.

# ПАКУПКІ БЕЛАРУСКАЙ КАЛГАСНАЙ ВЁСКІ

Белкаапсаюз сабраў цікавыя даныя аб таварабароце на сяле за прайшоўшы год, [illegible] рост заможнасці і культурнасці беларускай калгаснай вёскі.

Таваразварот спажывецкай кааперацыі БССР склаў у 1938 годзе 1 мільярд 30 мільёнаў рублёў. План выканан на 103 проц.

Калгасы рэспублікі набылі ў спажывецкай кааперацыі 1474 грузавых аўтамашыны.

Калгаснікі і сельская інтэлігенцыя БССР купілі 5.550 патэфонаў, 130 піяніна, 6.300 веласіпедаў, 115 матацыклаў, 5 тысяч швейных машын.

# ПА СТАРОНКАХ ГАЗЕТ РЭСПУБЛІКІ

У [illegible], Воранскім і Стайкаўскім сельсаветах Лепельскага раёна арганізаваны агульнаадукацыйныя школы для калгаснага актыва. Школы наведваюць старшыні калгасаў, брыгадзіры і звеннявыя.

(«Віцебскі рабочы»).

У 1938 годзе гомельскі магазін КОГІЗа распаўсюдзіў на 1.435 тысяч рублёў рознай літаратуры, амаль у пяць разоў больш, чым у 1933 годзе. [illegible] 1.400 альбомаў грамафонных пласцінак з дакладам таварыша Сталіна «Аб праекце Канстытуцыі Саюза ССР».

(«Гомельская праўда»).

# ПАВЕДАМЛЕННЕ

15 лютага, у 7 гадзін вечара, у клубе рабочых дзяржгандлю (рог вуліц Энгельса і Камуністычнай) пачынае сваю работу IV партыйная канферэнцыя Варашылаўскага раёна.

Выдача часовых пасведчанняў прадаўжаецца ў райкоме КП(б)Б (пакой № 1) у 15 лютага з 10 гадзін дня, а з 5 да 6 гадзін вечара — у клубе рабочых дзяржгандлю.

◎ 15 лютага, у Доме партактыва Менгаркома КП(б)Б (пакой № 20), у 7 г. веч. адбудзецца кансультацыя ў дапамогу вывучаючым тэзісы даклада таварыша В. Молатава на XVIII з'ездзе ВКП(б) на тэму «План росту вытворчасці ў 3-й пяцігодцы».

# АНТЫРЭЛІГІЙНЫЯ ПУБЛІЧНЫЯ ЛЕКЦЫІ

Для палітычнай [illegible] арганізавана лектарскае бюро. [illegible]

Асабліва добра разгарнулі антырэлігійную работу лектарскія бюро ў Барысаўскім, Горацкім, Быхаўскім і іншых раёнах. Тут лектары сістэматычна выязджаюць у калгасы і сельсаветы, дзе наладжваюць публічныя даклады і лекцыі на антырэлігійныя тэмы: «Сутнасць рэлігійных свят», «Фашызм і рэлігія» і т. д. У бліжэйшыя дні лектары прачытаюць даклады на тэму «Абарона СССР і рэлігія».

Вык. абавязкі адказнага рэдактара Д. Т. ЛЕБЕДЗЕЎ.

# ГАЛІЛЕО ГАЛІЛЕЙ

(Да 375-годдзя з дня нараджэння)

Галілео Галілей быў адным з самых выдатных барацьбітоў перадавой навукі — «мужных людзей, якія ўмелі ламаць старое і ствараць новае, не гледзячы ні на якія перашкоды, наперакор усяму» (Сталін).

Галілео Галілей нарадзіўся ў Пізе 15 лютага 1564 года. [illegible] Панаваўшая ў Еўропе каталіцкая царква [illegible] «навуку» — «схаластыку» [illegible] вывучаўшую толькі тэксты старых аўтарытэтаў, закрываўшую вочы на факты, не прызнаваўшую значэнне вопыту і практыкі, адмовіўшуюся ад развіцця навукі і процідзейнічаючую гэтаму. З асаблівай ярасцю царква праследвала ідэю Каперніка аб вярчэнні зямлі вакол сонца і абараняла старую астранамічную сістэму Пталамея, сцвярджаўшага, што зямля — нерухомы цэнтр сусвету.

Што-ж было прычынай з'яўлення і перамогі новых поглядаў, прабіўшых сабе дарогу наперакор праследванням царквы? Асновай паступовага руху навукі былі вопыт, практыка.

«Навука таму і называецца навукай, што яна не прызнае фетышаў, не баіцца падняць руку на аджываючае, старое і чутка прыслухоўваецца да голасу вопыту, практыкі. Калі-б справа абстаяла інакш, у нас не было-б наогул навукі, не было-б, скажам, астраномаў, і мы ўсё яшчэ прабаўляліся-б абвятшалай сістэмай Пталамея...», — гаварыў таварыш Сталін на Першай усесаюзнай нарадзе стаханаўцаў.

[illegible] Галілей з а й м а ў с я [illegible] вывучэннем палёту артылерыйскіх снарадаў. З гэтым звязаны яго адкрыцці ў галіне механікі.

Галілей устанавіў законы вагання маятніка, законы падання цел і стварыў новую галіну механікі — навуку аб руху, так званую дынаміку. Ён даказваў вынайдзеныя ім законы вопытамі.

У 1609 годзе Галілей самастойна стварыў тэлескоп і накіраваў яго на зорнае неба. Неўзабаве Галілей зрабіў цэлы рад астранамічных адкрыццяў. Ён адкрыў спадарожнікаў Юпіцера, фазы Венеры, існаванне плям на сонцы. Характэрна, што абаронцы старыны адмаўляліся нават зірнуць праз тэлескоп на неба, бо, па іх думцы, ісціна дасягаецца не вывучэннем прыроды, а... злічэннем тэкстаў. У 1610 годзе Галілей пісаў астраному Кеплеру: «Пасмяемся, мой Кеплер, вялікаму глупству людскому. Што сказаць аб першых філосафах тутэйшай гімназіі, якія з нейкай упартасцю аспіда, не гледзячы на тысячакратнае запрашэнне, не хацелі нават зірнуць ні на планеты, ні на луну, ні на тэлескоп. Сапраўды, як у таго няма вушэй, так у гэтых вочы закрыты для свету ісціны».

Між тым вакол Галілея згушчаліся хмары. У канцы 1611 года ў фларэнційскага архіепіскапа сабралася некалькі манахаў для таго, каб згаварыцца аб барацьбе супроць новых астранамічных вучэнняў. Неўзабаве ў царкоўных прапаведзях сталі гучэць нападкі на Галілея.

У 1615 годзе Галілей адправіўся ў Рым, каб абараняць сістэму Каперніка. Але ў Рыме яго чакала паражэнне. Папа і акружаўшыя яго кардыналы вельмі варожа адносіліся да навуковых ноўшастваў. Прабыванне ў Рыме стала небяспечным для Галілея.

У 1630 годзе Галілей закончыў свой вядомы «Дыялаг»—кнігу, адыграўшую велізарную ролю ў развіцці навукі. Гэта кніга ізлагае і абараняе новую навуковую карціну свету. У ёй даказваюцца погляды Каперніка, прычым яны абгрунтоўваюцца ідэямі, законамі і адкрыццямі Галілея, паклаўшымі пачатак сучаснай астранаміі, механікі і фізікі. Галілей папрабаваў абыйсці царкоўную забарону звычайным для XVII стагоддзя шляхам. Ён заявіў у прадмове, што сам ён... не згодзен з поглядамі Каперніка і што ён прыводзіць доказы сістэмы Каперніка толькі для таго, каб паказаць, што царкоўная забарона грунтавалася на дэтальным, грунтоўным і глыбокім веданні ўсіх аргументаў у карысць Каперніка... «Таму намер мой у гэтай нялёгкай працы даказаць чужым нацыям, што ў Італіі і асабліва ў Рыме аб гэтым прадмеце ведаюць не менш таго, што здабыта іншаземнымі даследваннямі. Праз злучэнне ўсіх уласных доследаў аб Каперніканай сістэме я хачу паказаць, што рымская цэнзура аб усім гэтым паінфармавана, і што краіна тутэйшая не ёсць толькі бацькаўшчына душаспасіцельных догматаў, але і праніцальных адкрыццяў для асалоды розуму».

З'яўленне «Дыялага» выклікала буру.

Прадмова і агаворкі не маглі абмануць ворагаў навукі. Ваяўнічыя абаронцы каталіцызма — іезуіты—былі застрэльшчыкамі барацьбы супроць Галілея. У 1632 годзе Галілей пісаў: «З вернай крыніцы чую, што айцы-іезуіты нагаварылі рашаючай асобе (папе) што мая кніга жахлівей і для царквы пагубней пісанняў Лютэра і Кальвіна». Пад уплывам іезуітаў папа Урбан VIII рашыў у асобе вялікага вучонага пакараць новыя навуковыя плыні і аддаў Галілея ў рукі інквізітараў. Апошні быў выклікан у Рым і заключан у інквізіцыйную турму. У 1633 годзе папа і інквізіцыя прынялі рашэнне падвергнуць Галілея допыту пад пагрозай катавання, і калі ён будзе ўпорстваваць, — адправіць яго ў камеру катаванняў, што і было выканана. Пасля гэтага, па прыгавору інквізіцыі, Галілей павінен быў на каленях адрачыся ад сваіх поглядаў.

Хоць пад цяжарам праследванняў і катаванняў 70-гадовы Галілей і адрокся ад сваіх поглядаў, ён да канца жыцця прадаўжаў сцвярджаць правільнасць сваіх навуковых вывадаў.

Следам за прыгаворам і адрачэннем Галілей быў пераведзен у турму, а затым да самай смерці знаходзіўся пад хатнім арыштам. Апошнія годы жыцця Галілея былі вельмі цяжкімі. Страта зроку, пастаянная слежка, немагчымасць распрацоўваць і распаўсюджваць новае вучэнне аб сусвеце—усё гэта амрачыла старасць Галілея. Ён памёр у студзені 1642 года.

Праз трыста год пасля Галілея, у наш час, мы бачым, што паследнікамі яго катаў сталі фашысцкія мракабесы, якія праклінаюць і распінаюць навуку.

Ідэйнымі пераемнікамі Галілея, наследнікамі геніяльнай творчасці ўсіх смелых піянераў сучаснага прыродазнаўства з'яўляюцца людзі перадавой совецкай навукі. Совецкая навука, свабодная і магутная, натхнёная вялікім прыкладам і вялікім вучэннем карыфеяў навуковай мыслі, з'яўляецца самым выдатным помнікам барацьбітам супроць аджыўшых традыцый і догм.

Праф. Б. КУЗНЯЦОЎ.


БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ДРАМАТЫЧНЫ ТЭАТР

15 лютага

Абанемент № 86.

САЛАВЕЙ

Пачатак у 7 г. 30 м. в. Каса адкрыта з 2 г. дня да 8 г. веч.

ДЗЯРЖАЎНЫ ЯЎРЭЙСКІ ТЭАТР БССР.

15 лютага

Абанемент № 55.

ЛЕЙБКЕ-САЛДАТ

Пачатак у 8 г. веч. Білеты ў касе тэатра з 11—2 і з 5 г. веч.

21 і 22 лютага прэм'ера БАР-КОХБА

Кінотэатр «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА»

ВЫБАРГСКАЯ СТАРАНА

Кінотэатр «РОДИНА»

ВЫБАРГСКАЯ СТАРАНА

Кінотэатр «Інтэрнацыянал»

ЗВАРОТ МАКСІМА

Кінотэатр «Спартак» ЮНАСЦЬ МАКСІМА

Дзіцячы кінотэатр МІЦЬКА ЛЕЛЮК

Кінотэатр «НАВІНЫ ДНЯ»

1. Цудоўны край.
2. Камета.
3. Журнал маскоўскай студыі кінохронікі № 11.
4. Журнал Менскай студыі кінохронікі № 7.

РЫХТУЙЦЕСЯ ДА ВЯСЕННЯГА СЕЗОНА

Усё для рамонту і абсталявання кватэр і пакояў.

МЕНГОРПРАМГАНДЛЕМ

ЗАВЕЗЕНЫ У СВАЕ МАГАЗІНЫ:

магазін № 19 (Комсамольская, 5),
магазін № 25 (Чэрвеньскі рынак),
магазін № 41 (пл. «8 сакавіка», 2),
магазін № 42 (Совецкая, 59),
магазін № 43 (пл. «8 сакавіка» 12),
магазін № 46 (Вольная, 1),
магазін № 47 (Конны рынак),
магазін № 51 (пл. Свабоды, 33)
магазін № 52 (пл. Свабоды, 33)
магазін № 54 (Комсамольская, 8),
павільён № 3 (Старажоўскі рынак),
павільён № 4 (Чэрвеньскі рынак),
павільён № 5 (Юбілейная плошча)

У ВЯЛІКІМ АСАРТЫМЕНЦЕ НАСТУПНЫЯ ТАВАРЫ:

ФАРБЫ МАСЛЯНЫЯ ВЫШЭЙШАЙ ЯКАСЦІ (на натуральнай і штучнай аліфе),

колеры: белы, блакітны, слановая косць, сіні і паловы.

ФАРБЫ: эмалевыя ўсіх сартоў, мастацкія ўсіх сартоў, сухія, аль фрайныя, казаінавыя,

УЛЬТРАМАРЫН, МЕДНЫ КУПАРОС, КІСЦІ МАСТАЦКІЯ і МАЛЯРНЫЯ ЎСІХ РАЗМЕРАЎ.

АЛІФА, АКСОЛЬ ШТУЧНАЯ.

ФАРБА для жалезных дахаў, СПІРТ для прымусаў.

вялікі выбар ШПАЛЕРАЎ розных фабрык.

ДА ВЕСНАВОЙ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЙ КАМПАНІІ:

ЛАПАТЫ, ВІЛЫ, ГРАБЛІ і інш.

МЕНГОРПРАМГАНДАЛЬ.

ДАВОДЗІЦЦА ДА ВЕДАМА ЎСІХ АРГАНІЗАЦЫЙ, УСТАНОЎ, ПРАДПРЫЕМСТВАЎ І АСОБ, што на падставе пастановы СНК БССР ад 13 студзеня 1939 г. за № 96

МЕНСКАЯ ГАРАДСКАЯ БУДАЎНІЧАЯ КАНТОРА „МЕНБУД“

ліквідуецца.

Усе прэтэнзіі будуць прымацца ліквідкомам Менбуда (Менск, Совецкая, 75) да 25 лютага 1939 г.

ЛІКВІДКОМ.


Уп. Галоўлітбела № К—850, Менск, друкарня «Звязды», Совецкая, 48. М., М., Ш.